

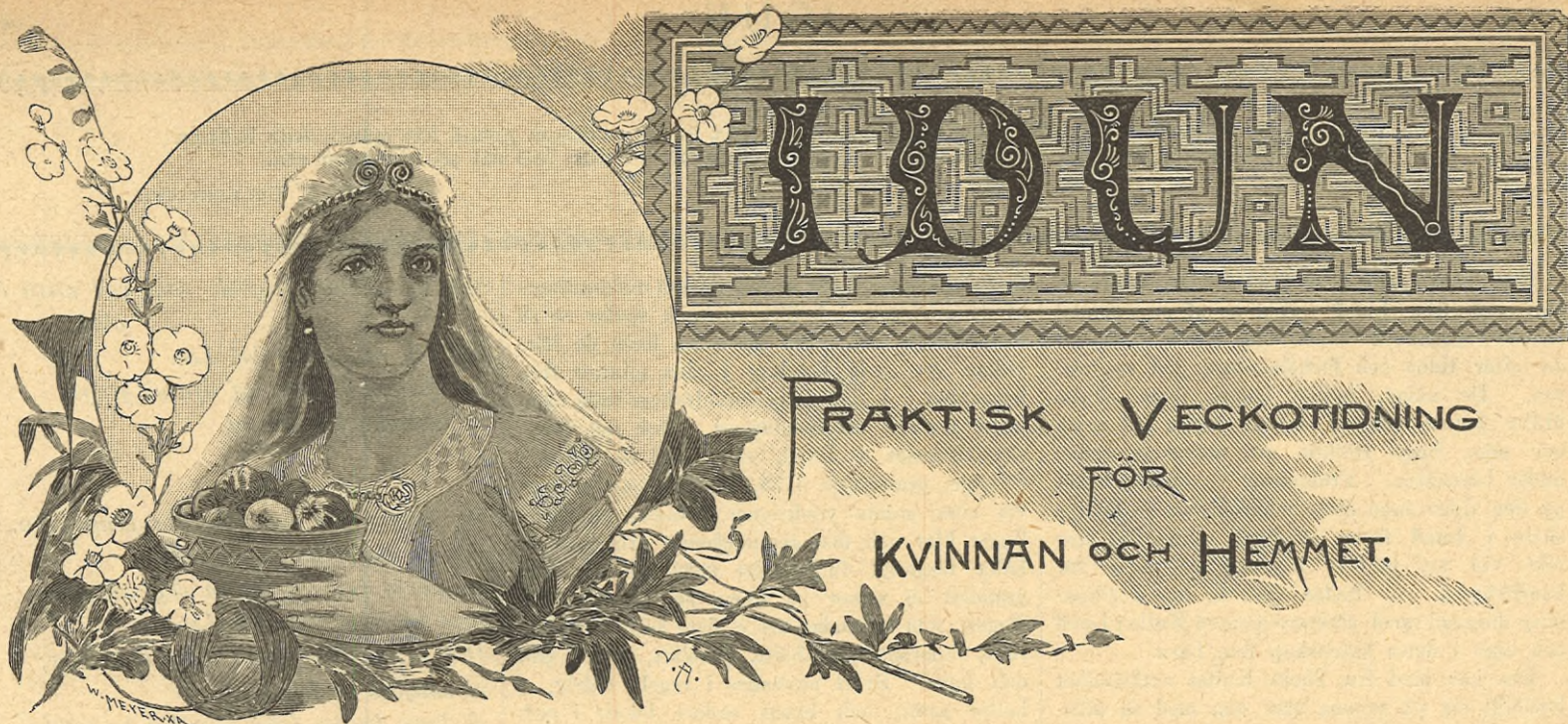

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET.

N:r 24 (130)

Fredagen den 13 juni 1890.

3:dje årg.

<p>Annonspris: 35 öre pr petitråd (10 stafvelser). För »Platssökande» och »Lediga platser» 25 öre. Utländska annonser 70 öre pr petitråd.</p>	<p>Tidningen kostar endast 1 kr. för kvartalet, med Iduns- Mode- och Mönstertidning 1 kr. 65 öre; postarvodot inberäknadt.</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 10—11. Allm. Telef. 6147.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Lösnummerpris: 15 öre (vid kompletteringar).</p>	<p>Byrå: Drottninggatan 48, 1 tr. Prenumeration sker i landsorten å post- anstalterna, i Stockholm hos red., i boklädorna och tidningskontoren.</p>
--	--	---	--	---

Thora Kulle.

Vi hade helt nyligen nöjet för våra läsarinnor framställa bilden af en svensk kvinna, som med lofvärd energi och uppoffrande arbete räddat en urgammal inhemska konstslöjd från undergång och glömska. Från flere håll ha vi sedan mottagit uppmaningar att som en värdig pendant till Charlotte Randel, knypplingskonstens pånyttfödarrinna, teckna dragen af Thora Kulle, den skånska textilindustriens nitiska befrämjerska. Deras lifsgärning är på de skilda områdena af likartad natur, och vi gå så mycket hellre dessa önsknings till mötes, som vi veta att skatta så den enas som den andras till dess fulla värde.

* * *

Det är ett obestriddigt faktum, som naturligtvis under harm och grämlse medgifves af infödda skåningar, att uppsvenskarnes ingrodda föreställningar om vårt sydligaste landskap ingalunda äro af smickrande art. Man har så småningom till tros-sats upphöjt den inbillningen, att skåningarne äro den krassa materialismens målsmän, att skå-

ning och skönhetsinne äro två begrepp, hvilka det vore en orimlighet, ja, ett helgerån, att nämna i samma andetag.

Lyckligtvis har denna falska åsikt på senare tiden måst maka åt sig en smula, och då bland förståsigpåare samtalet faller på den grupp af hemslöjd, som kallas *skånska allmogeväfnader*, och till hvilka, märk detta väl, inga eller ytterst få motstycken finnas i *Danmark*, hyser man väl icke så stora betänkligheter mot att jakande besvara den frågan: Kan något godt komma från Skåne?

För den, hvilken, om äfven endast ytligt, uppmärksammat det svenska hemväfveriets uppsving under de senare åren, torde det vara bekant, att särskildt föreningen *Handarbetets Vänner* genom sin nitiska och på många områden framstående spiritus rector, friherrinnan Sofia Adlersparre, inlagt utomordentlig förtjänst härutinnan. Det vardt fru *Thora Kulle* — och lika mycket hennes svägers, artisten Jakob Kulle — uppgift att häfda de skånska allmogeväfnadernas högarang som stilsfulla och intressanta prydnadsföremål för hemmen.

Sök för din ålderdom att tidigt omsorg draga,
Din ungdom ljufvig är, men lita ej därpå.

Det är en sviksam grund att människor behaga
Och bäst i alla fall att på sin egen stå.

G. F. GYLLENBORG.

Fru Thora Kulle är född i Håstenslöf, en half mil från Lund. Hon är af en gammal ansedd sydsjånsk bondesläkt och har åtnjutit en efter tiden och förhållandena god uppfostran. De anlag, hvilka längre fram skulle blifva henne och så många andra till nytta och nöje, fingo tillfälle att utvecklas redan under barnåren. Fröknarna — eller som det på den tiden ännu hette, mamsellerna — Darins skola i Lund fäste nämligen synnerligt stor vikt vid att utbilda lärjungarnes anlag för handarbeten. — Sedan 1873 är hon i äktenskap förenad med slaktarmästaren Kulle i Lund och eger i detta äktenskap fem barn.

Det har med fru Thora Kuller verksamhet förhållit sig på samma sätt som med så många annan — den ena talangen har måst komplettera den andra. Utan den arbetsfördelning, som egt rum mellan svåger och svägerska, hade vi antagligen icke fått tillfälle att skriva dessa rader. Och då de äro afsedda att lemna några kortfattade upplysningar om den nyaste skånska textilindustriens tillkomst som yrkesmässig konstslöjd, äro några ord om detta samarbete här på sin plats.

Allt sedan början på 70-talet hade Thora och Jakob Kulle på den sydsjånska landsbygden studerat alla dessa olikartade väfnadsprodukter med delvis underliga namn: sängtäcken, »åkedynor», »stolajönne», »bänkadrätter», »bänkapös», »drättadukar» etc. etc., samt alster af de åtta olika väfnadssätten: *rosengång*, *munkabälte*, *skälblad* eller *kiippaklä* (opphemta), *duka-gångsnår*, *krabbasnår*, *rödlakan*, *flamsk* och *flossa*, hvilka redan då sparsamt om och ännu oftare än numera blifvit fallet, prydde de skånska böndernas hem. I sin egenskap af konstnär hade svågern känt sig tilltalad af mönstrens originalitet och den okonstlade friskheten i färgsammansättningarna. Sedan intresset en gång blifvit väckt, nöjde de sig icke med att studera och afteckna mönstren utan studerade äfven och lärde sig praktiskt de olika arbetssätten. Och då fru Thora Kulle på våren 1881 i Lund började äin verksamhet, egde hon till sitt förfogande som en frukt af detta förarbete inemot ett tusental teckningar jämte sin praktiska erfarenhet och sina konstnärliga insikter. Naturligtvis voro dessa senare af största vikt för bibehållande af stilens renhet. Det anspråkslösa företaget rönt redan från början stor uppmuntran, och beställningar ingingo från alla delar af landet — egendomligt i sanning, ty ingen eller obetydlig annonsering användes.

Något egentlig kompaniskap hade ej ingåtts mellan Thora och Jakob Kulle. Detta skedde först 1886, då däremot en filial allt sedan 1883 funnits i Stockholm. Ända till 1886 bidrog Jakob Kulle med sina mönster och sin konstnärliga erfarenhet endast af intresse för saken. Det var emellertid ej endast Thora Kulle, som fått röna nytta af hans erfarenhet. Ända till 1881 hade han nämligen utvecklat mycken flit inom Handarbetets Vänner, inöfvat denna förenings väfverskor och lagt grundstenen till det lifliga intresse för hemväfveriet, hvilket på senare åren kunnat iakttagas i hufvudstaden och som bland annat tagit sig uttryck i inrättandet af ett ej obetydligt antal enskilda väfskolor.

Den största svårighet som de bägge medarbetarne rönt har beträffat *färgen*. De gamla

färgningssätten hade så småningom undanträngts af de moderna, i hvilka *anilinen* spelar en så framstående roll. Till all lycka hade de härvidlag ett godt handtag i sina minnen från barnåren. I den enas föräldrahem hade nämligen funnits ett hemfärgeri. Och det Borgska färgeriet i Lund, ett bland de äldsta i Sverige, grundlagdt 1735, erinrade sig lyckligtvis sina gamla traditioner, hvadan nu vägen ligger klar och den genomgående principen att hålla färgerna fullkomligt *rena* och fria från grannlåt ej stöter på några svårigheter. De färger, som användas, äro ej flere än sju: krapprött, högrött, mörkblått, ljusblått, grönt, gult och hvitt. Svart användes i regeln aldrig, ej heller grått, och brunt endast lokalt i sydöstra delen af Skåne. Anilin och alla andra giftiga färger äro bannlysta. Däremot hafva indigon och våra gammaldags färgstoff, som *aldrig fälla*, återigen kommit till sin rätt.

1887 öfvertogs den nuvarande utställningslokalen för skånska allmogeväfnader i statens hus, hörnet af Brunkebergs- och Drottninggatorna.

Fru Thora Kuller stora betydelse för den skånska — och således äfven den svenska — textilindustrien ligger däri, att hon med energi, praktisk förmåga och god uppfattning af de konstnärliga teorierna förmått väcka till lif en *renässans* på det område, hvilket hon utsett till sitt arbetsfält.

Bland utställningar, på hvilka Thora Kuller alster förekommit, böra nämnas en textiltställning, anordnad i Köpenhamns industripalats i september 1886 af Lunds kulturhistoriska förening, samt den stora Köpenhamnsutställningen 1888, på hvilken väfnaderna väckte stor uppmärksamhet och hugnades med första priset.

Det goda i den tanke, som förkroppsligats af Thora och Jakob Kulle, består i den ofta och väl behöfliga erinran därom, att vi äfven i vårt nordliga och karga land kunna finna så mycket skönt att taga vara på, att vi först böra ransaka här hemma, innan vi kasta lystna blickar på utlandets grannlåt. Och detta gäller så mycket mera, som man på sista tiden börjat från utlandet införa *rena kopior* af de skånska allmogeväfnaderna, lika dyra som dessa, men utförda i tarfliga färger och shoddy.

Karl Benzon.

Annabel Lee.

Dikt af Edgar Allan Poe.

*Och åren ha gått, och åren gå,
Där en hafsvind drar förbi,
Se'n där fanns en flicka, hvars namn du
kan få:*

hon hette Annabel Lee.

*Hon lefde blott, att vi skulle, vi två,
få älska hvarandra, vi.*

*Och jag var ett barn, och hon var ett
barn,*

där en hafsvind drar förbi,

*och vi glödde i glöd, som var mera än
glöd,*

jag och min Annabel Lee.

*Ja, själfva himlen af afund greps,
så älskade, älskade vi.*

*Se, därför det var, som för länge se'n,
där en hafsvind drar förbi,
en storm bröt ut ur en sky och slog
min härliga Annabel Lee.*

*Och hennes högborna släkt den kom;
vi skiljdes vi båda, vi;*

*de buro henne från mig till en graf,
där en hafsvind drar förbi.*

*Ty ingen ängel än varit har
i himlen salig som vi.*

*Ja, afunden grep dem; se det vet en hvar,
där en hafsvind drar förbi;*

*se därför till slut orkanen bröt ut,
slog så och tog så min Annabel Lee.*

*Vår kärlek var starkare dock än de,
som voro långt äldre än vi,
som visare voro än vi.*

*Ty ingen himmel med änglars här,
ej afgrund med djäflar uti
kan vända min själ från hennes själ,
mig skilja från Annabel Lee.*

*Upp måne ej går, som med dröm mig ej
slår*

om min flicka, min Annabel Lee.

*Ej stjärna tänds mer, därur icke jag ser
hennes blicka, min Annabel Lee.*

*Hvarje midnattstid, ja, jag ligger bredvid
min älsklång, min älsklång, min brud och
min frid,*

*uti grafven med hafsvind förbi,
under kulle med hafsvind förbi.*

Birger Mörner.

Barnens plantskola.

Det är en sak, som ofta förundrat mig: att man i allmänhet lägger så liten vikt uppå att barn skola *uppfostras*. Så som det nu går till, skulle jag vilja säga, att de *uppfödas*, ty det tillses nog, att de skötas väl till sina *krappar*, men att barnen och äro lefvande *själar*, som skola danas både för denna tiden och för evigheten, det förbiser man ofta.

Det betonas alltid som en af kvinnans plikter, att hon skall förstå att göra mannens hem ordentligt och prydligt, så att han må väl trifvas där; men manne det ej finns an-

dra, högre plikter, gemensamma för både man och kvinna: att göra hemmet till en värdig plantskola för barnen, som där skola fostras för all framtid!

Ingen tänker *nog* därpå, att det är den första riktningen, som är den bestämmande för barnens framtida utveckling. Se därför till, att den riktningen blir *god*, och att *du själf* får bestämma den, och öfverlåt den ej åt andra, som slumpen gör till barnens ledare. Ty barnen äro som svampar, de taga åt sig allting, ondt som godt.

Man sätter ett blomskott för att skaffa sig en prydnad i sitt hem. Hur mycken omsorg slösas man icke på detta, hur vattnar man ej, skyddar för den ofta brännande solen, stöder och uppbinder den svaga plantan, och detta för ett lif som blommar en tid och sedan förvissnar; men sin evighetsblomma, den öfverlåter man till en ofta — i bästa fall — okunnig jungfru samt till kamraters lockelser, och äfven om man själf sysselsätter sig med barnen, d. v. s. låter dem leka omkring sig, söker man ej göra sig reda för bästa sättet att dana deras karaktärer. Ty glöm ej, att de *små* barnens hjärtan äro att likna vid en osädd åker, och om du ej *själff* besår den, så göra *andra* det.

Ja, *beså* den! Nöj dig ej med att, som så ofta sker, blott söka bortrensa ogräset, som du ser skjuta upp, utan *så ut* af den *goda* säden! Sök att väcka goda, ädla föreställningar i deras mottagliga sinne, gif dem rena, ljusa bilder att fästa sina ögon vid, gif dem något *innehåll*, som de kunna smälta och omsätta i sitt eget lilla barnsliga lif. Glöm ej, att vår själ lika lätt kan vändas till det goda som till det onda, ty vi äro *ämnade* till ljusets barn. Visserligen hör man ofta människor tala om, att redan på barnet ser man, att det onda har en stor makt och det goda däremot så ringa. Hvarför? Jo, dels därför att man uraklåtitt *att först* utså den goda säden, utan man låter barnen först växa upp några år, under hvilka man ej tänker på att barnen uppta och i sig omsätta allt, hvad de höra och se omkring sig; och dels därför att man ej framställer det goda nog tilldragande.

Och sedan, när de redan fått sina föreställningar och intryck, då skall man omarbete dem och söka få andra i stället, och då måste man oftast ge striden tapt.

»Böj vidjan, medan hon är grön, så blir hon båd' fager och skön», är ett sannt ordspråk.

Sök att nedlägga som *frö* alla de goda egenskaper, du vill se spira upp hos ditt barn! Börja redan med det lilla barnet, att vänja det vid lydnad, som är det första vilkoret för all uppfostran! Låt ej den lille 1 à 2-åringen springa tvärt ifrån dig, när du ropar honom, låt honom ej taga en sak utan lof, och om han gjort det, så låt honom lägga den tillbaka, tills han bedt därom eller tackat därför!

Du vill lära ditt barn att bli godt och gifmildt. Gif då ej barnet allt, hvad det vill hafva till sin njutning och nöje, utan lär barnet glädjen af att dela med sig af hvad det har åt dig själf eller andra, ty det att ge åt den, man älskar, och den, som man ser *uppskatta* gåfvan, är en större njutning än att själf få, och det tycker också barnet. Men felet är, att man ej kan sänka sig ned till barnets ståndpunkt och värdera en sak efter *dess* måttstock. Har du t. ex. gett ditt barn en frukt eller en kaka och sett, hur gladt det stucket kakan till din mun, samt hur öfverraskad och litet misslynt det dragit

sin lilla hand tillbaka, när du visserligen gladt, men likväl afböjande sagt: »Mamma nåns inte, åt kakan själf du!»

Och alltför snart har barnet öfvervunnit sin första impuls och vill gärna behålla för egen räkning allt, då du däremot genom att visa din glädje öfver gåfvan skulle låtit det erfara, att »bättre är gifva än taga», och ett litet *frö med lifskraft uti sig* hade blifvit nedlagdt i det späda hjärtat.

Du vill hafva ditt barn arbetsamt och tjänstaktigt, och du börjar med att passa upp det, så det hvarken behöfver hjälpa sig själf eller någon annan. Åter igen ett miss-tag! Så fort barnet är så pass försigkommet, att det kan gå, skicka det då efter saker åt dig, låt det hjälpa dig och *tro*, att det verkligen hjälper dig!

Så småningom skall det kunna göra verklig nytta, men medan det är litet, kan en småsak, som att gifva mamma alla knappnålar det hittar, att skjuta fram en stol eller dylikt, vara nog att komma den lille att anse sig, i god bemärkelse, viktig. Och moderns tacksägelser för den visade hjälpen komma det lilla hjärtat att svälla af glädje och själfkänsla.

Detta är nu blott ett par små exempel på, hur man bör börja *genast* från början med det lilla barnet. Några vissa regler för allt kunna ej gifvas och behöfvas ej, *där det finnes god vilja* att praktiskt försöka saken. Hvad denna lilla uppsats däremot afser, det är att, *om möjligt*, i en liten mån väcka upp alla slumrande mödrar till insikt om sakens vikt och komma dem att reflektera själfva och ej såsom så ofta nu slå sig i ro med den tanken: »man kan så litet göra, ty barnen komma ut i lifvet och bildas där, och de bli nog ej värre än andra». Ja, så har jag hört mer än en moder säga, när hon blifvit tillfrågad, hur hon söker uppfostra sina barn.

Man kan så litet göra! Ja, med ett sådant ord slå sig alla till ro, som ej *vilja* göra något af en eller annan orsak; men det är blott de obotfärdigas förhinder. Antingen äro de för bekväma att göra sig besvär med att tänka ut eller söka få reda på bästa sättet med barnen, eller ock upptaga några *andra* intressen så tid och tankar, att barnens uppfostran får gå på en slump. Ibland är det stora världens nöjen och sällskapslif, som uppta tid och intressen, ibland är det hushållet och sådana omsorger, som draga tiden och tankarne ifrån barnen. Det är svårt att dela sig, men det går i många fall.

Men skulle du känna, att något af detta jag nämnt eller något annat, som jag ej kommit att påpeka, tager nästan hela din uppmärksamhet och tid och krafter i anspråk, så att du försummar att lefva ett *verkligt* gemenskapslif med dina barn, o, då vill jag bedja dig stanna! Tänk efter! Ej flyktigt, för ett ögonblick, utan ge dig tid!

Barnet är framtiden. Barnet skall genom din ledning, eller *brist* på ledning, blifva det de blir. Barnet kan utvecklas till alla möjligheter; till en god, ädel människa eller den störste brottsling. Barnet kan blifva lyckligt för tid och evighet, genom att ingifvas kärlek till det sanna, goda och sköna, eller det kan bli till sorg och plåga både för andra och sig själf, genom att det får växa upp i egoism och njutningslystnad, som slutligen ej vilja veta af några gränser.

Hvilket är nu det *mest* maktpåliggande, det som mest är värdt att egna tid, krafter och intressen åt? Du pryder din kropp till flyktiga nöjen, och du glömmet att pryda ditt

barns inre människa med smycken, som icke tiden fräter; du sköter ditt hus och söker ställa allt på bästa sätt, skurar och fejar, men den rost, som så lätt samlar sig på den lilla barnasjälen, den får ligga orörd, den ser du ej efter!

Och så komma vi till det ordet: »bli som alla andra». Ja, är det nu någon fördel att bli som alla andra? Vår tid är visserligen sammanslutningens tid i viss mening, massornas sammanslutning, och det är nog en sanning, att enighet ger styrka, men lika visst är också, att *tron på sin saks sanning* ger också styrka, stode man än *ensam*. Sök därför att ge ditt barn något att *tro* på, att *bygga* på, att bilda en *karaktär* utaf, det är bättre och säkrare än att bli och vara som alla andra, att kringföras af alla vindar!

En moder.

Iduns skollofskoloni.

Utrustningarna för Iduns skollofskoloni bedrifvas i dessa dagar med all fart. Redaktionen har haft den stora lyckan att vid de praktiska anordningarna finna bistånd från ett håll, som i dessa saker tryggt kan anses vara det mest kompetenta, då fröken Agnes Lagerstedt, kolonivårdens första och varmaste befrämjarinna här hemma och mångårig föreståndarinna för Östermalms skollofskolonier, ställt sin rika erfarenhet och sin offervilliga hjälp till vår tjänst. Genom fröken Lagerstedts förmedling har Iduns skollofskoloni i lärarinnan vid Östermalms folkskola, enkefru Fredrika Falk, f. Hector, funnit en skicklig föreståndarinna, hvilken af blott nitälskan för den goda saken åtagit sig den ansvarsfulla och besvärliga uppgiften. Meningen vore, att härvid fru Falk skulle biträdas af ännu en dam — hvilken är ännu ej bestämdt afgjort — samt en tjänsteflicka.

Kolonien kommer att omfatta 22 barn, gossar och flickor, af hvilka 10 utsetts från Kungsholms och 6 från Söders folkskolor; de öfriga 6 äro hemtade från olika af hufvudstadens öfriga församlingar. Vid detta urval har den grundsats följts att främst se till godo de distrikt, som förut varit minst gynnsamt lottade i koloniväg.

Hvad lokal och läge för kolonien angår, är, när detta skrives, ännu intet med bestämdhet afgjort, men kommer denna sida af saken ock att inom de allra närmaste dagarne ordnas, så att vi hoppas kunna låta de små sommargästerna utflytta redan i slutet af denna vecka eller i början af nästa. Starkast ifrågasatt är en ypperlig lägenhet på Häfverö i Stockholms skärgård, hvilken skulle komma att ligga i närheten af Östermalms skollofskolonier.

* * *

Transport från sista redovisningen: 745: 60; nyinflutna medel: Anna 0: 50; G—n, Öfver Kalix 1: 50; Lilla Mutte, Upsala 1: 50; Ö. 3: —; I. A. 5: —; J. W. 5: —; Lilly 4: 20; Hilma 1: —; Myster 2: 30; 3 flickor i U—n 0: 50; K. Ö—n, Åby 1: —; Wilhelmina Rs 5: —; Anonym 2: —; D:o 0: 50; A. S—g. 2: —; Hogfors poststpl 1: —; E. och H. 5: —; Lilla Ninni och liten Asti 2: —; Gärdis 1: 50; Lotten 1 dollar = 3: 65; Anonym 1: 50; Lilla Ragnhild 5: —; Bibbi, Enköping 2: —; Grenna poststpl 3: —; »Kerstin», Frövi 4: —; Lilla Nils 1: —; Prenumeranter, Löfsta bruk 2: 35; C. E. 1: —; H. L. 1: —; Anonym 1: —; J. N. 1: —; N. 1: —; Börje W., Vexjö 1: 70; Laxarby

O: 50; H. T., Borås 10: —; Sofie 1: —; Tuli, Falun 5: —; Professorskan E. Nordling 5: —; M. G. 2: —; A. Fagerström 3: —; E. B., Dannemora 1: —; fr. Leufsta bruk 2: —; A. N. Hemse 1: —; Carl, Eva och Ove 3: —; Sysstrar L. U. 2: —; H. M., Karlstad 5: 25; Brita och Verner 3: —; Goodtemplarlogen Lycke g. Joh. André 4: —; S. L. M. 10: —; —a O: 50; Okänd O: 60; H. S. och G. E. L., Vasa 5: —; Insaml. g. Emmy P. 4: 55; Wan 1: —; Gnosjö O: 50; Maria 1: —; Kerstin Br., Sundsvall 10: —; Karolina och Klas H:m, Sundsvall 2: —; Mimmi L., Norge 2: —; Fam. K., Malmö 4: —; Elin, Gustaf och Helmer, Torp 4: —; E. S. Kl—n 5: —; Hulevik pr Ulfö 5: —; A. & L. 5: —; Anonym 2: —; An. Z. 1: —; Ad. Nilsson, Elinelund 2: —; Carna André 1: —; D. E. 5: —; »O. U.» 10: 65; Maria och Signe 5: —; 4 bröder Nyköping 3: 75; Svea, Valborg, Ragnar, Sigurd 4: —; Sally Österman 1: —; Missan och Bissan O: 60; A. P. Trehörningssjö 1: 40; H. Svensson, Wislanda 1: —; Gerda, Sölvesborg 1: —; Maria Ahl 2: 50; Elma 1: 20; Anonym 5: —; Elin och Ida 2: —; Ljusdals poststpl 1: —; Pren., Gefle 2: —; A. & J., Söderhamn 2: —; Anonym 1: 50; De små fattigas vän 1: —; A. A. 1: —; Nils, Falun 2: —; Anna & Lallia, Göteborg 2: —; Pren. i Bohuslän 2: —; Ridö Gyspe 3: 35; Eva, Vadsbro 5: —; Gbrgs poststpl 1: —; N. F., Hedemora 10: —; Liten Folke 5: —; Agnolous, Visby 5: —; Signe Mattiasson 5: —; Jenny Mörtyns 10: —; S. W., Paris 10: —; Eho 1: 30; En familj i Uppkr., Lund 2: —; Anonym 5: —; L. Jönsson, Höör 3: —; Eva W., Motala 2: —; 3:ne syskon 3: —; M—a 2: —; Ida I. 1: 50.
Summa kr. 1065: 95.

Indirekte.

AF AVE.

V.

»Nils Ingridsson».

(Forts. o. slut fr. föreg. n.r.)

Kronofogdens fråga kom hastigt och oförberedt öfver Nils Henriksson, som i ögonblicket glömt, att han hade en annan kandidat. För honom var det tämligen likgiltigt, hvem som blef församlingens herde; hans svaga troslyf bars upp af hustruns varma, personliga gudsförhållande. »Jag har här min egen tanke,» lät det djuptonigt och djupsinnigt från värdens läppar.

»Och den är väl vännen Nils förbjuden att säga?»

Kronofogdens gäckande fråga framkallade ett ofrivilligt sorl, om hvars natur Ingrid ej kunde misstaga sig. Hon blef något blek, där hon stod med en bakelseskål i handen, något framåtböjd mot en gäst, som var nästan en främling i detta lag, men hon fattade sig hastigt och gick längre fram i rummet.

»Vi kvinnor undra, om våra män ha tänkt på, att också vi höra till den kristna församlingen och således äfven måste vara intresserade af denna fråga?» sade hon med ett mildt leende, stäldt till kronofogden.

Denne blef så häpen öfver hennes plötsliga och fullkomligt öppna framträdande, att han ej genast fann ord till svar. Ingrid vände sig nu mot hustruns hviskande flock.

»Hvem skulle ni rösta på, om vi hade något att säga i saken? För min del skulle jag önska, att vi finge kyrkoherden Lind hit, det säger jag öppet.»

Kvinnorna instämde, först ett par tvekanstämmer, sedan i kör.

Kronofogden skrattade något tvunget och slog bort frågan med skämt. Men senare på aftonen tog han plats bland en liten grupp kvinnor, hvare värdinnan äfven befann sig; ett par af bönderna sällade sig äfven till den lilla flocken.

»Säg mig nu, mor Ingrid,» började kronofogden i dämpad ton för att ej höras af de öfriga i rummet, »hvad ha ni kvinnor egentligen emot Gran? Han är en vänlig, hyggelig och umgängessam man, förträfflig expeditionskarl och ingen hufvudhängande glädjeförstörare.»

»Jag har ingen tilltro till honom; han förefaller mig, som om han ställde sig för er män annorlunda, än han är och skulle blifva, ifall han finge pastoratet.»

»Menen I andra kvinnor detsamma?» frågade kronofogden småleende.

»Han tror ej ett ord af det han predikar,» sade en äldre kvinna med eftertryck och tilllade: »Pastorn är så rädd, för att vi skola hålla honom för en troende kristen, att han jämt säger: 'skrifver evangelisten' eller: 'enligt Pauli ord'; det höres alltid, som om han stod och skrek ut en lexa bara för att få höra kyrkhvalfvens eko.»

»Gran är en renlärig predikant, mor Hanna; han citerar auktoriteter. — Jag menar, han håller sig troget till skriftens bokstaf —»

»Och tror eller känner ej skriftens anda, herr kronofogde,» afbröt mor Hanna.

»Hans tro rör oss ej,» inblandade sig en yngre bonde, »Gran är en tillgänglig man.»

»Rätta dig efter min lära, icke efter mitt lif! lyder ju en regel, mor Hanna,» inföll en annan bonde.

Gumman hade ett svar på redo hand, men förekom af Ingrid. »Vi skulle helst afhålla oss från att ingå i personligheter, men jag känner det som en plikt att höja min röst varnande mot detta tilltänkta val,» sade hon stilla.

»Men skälen, skälen, mor Ingrid?»

»Jag har inga andra skäl än de, som här redan blifvit framförda. Vi kvinnor ha en känsla af, att, att, ja, att här borde väljas en annan.»

»Jo, det var ett äkta, ett grundligt kvinroskäl!» Kronofogden skrattade högt, och de bönder, som sällat sig till gruppen, instämde i löjet. »Det är väl, att vi ej ha kvinnor vid kommunalstämmor och dylikt, ty de skulle just fira en härlig diskussion! 'Hafva en känsla af' att det eller det bör göras eller underlåtas! — Nils Henriksson!» — kronofogden vred sig om på stolen — »har du, i egenskap af kommunalordförande, någon gång 'en känsla af', hvem som har rätt eller orätt i ett ordskifte, då skälen väga lika? Din hustru litar på sin känsla äfven vid praktiska frågors lösning.»

»Det kan nog vara rätt,» svarade Nils oskyldigt. De andra bönderna undertryckte med möda sin skrattlust, och kronofogden sade blott ett torrt:

»Naturligtvis, Nils Henriksson.»

Ingrid blef röd, och hennes eljes lugna blick slog upp i vredesflamma. »Om vi kvinnor ibland ha inre skäl för våra handlingar, så kanske däremot männen mången gång hafva dolda orsaker till sina.»

Slaget, riktadt på måfå, träffade, Ingrid ovetande, kronofogden midt i hjärtat. »Med fruntimmer lönar det sig aldrig att resonnera; artigheten bjuder oss dessutom att alltid ge dem rätt,» sade han med ett tvunget småleende och lemnade gruppen.

* * *

På valdagen erhöi pastor Gran enhälligt kallelse. Af fruktan för att nedsätta sin mans husbondeära hade Ingrid rådt honom att rösta med de andra männen. Hon hade

tydligt förstätt kronofogdens afsikt att på födelsedagskalaset resa upp männen mot det inflytande, som kvinnorna börjat utöfva i fråga om prestvalet, och tjänstemannens hånfulla tonvikt på namnet Nils Henriksson var för hustrun lika sårande, som om kronofogden uttalat det öknamn han hade i tankarne.

Erfarenheten lärde dock snart de gode sockenmännen, att deras hustrur fullständigt och i god tid genomskådat Grans karaktär. Blifven kyrkoherde, förvandlades nämligen den umgängamme mannen nästan plötsligt till en prest med herrskarelater och öfverförfinade böjelser; den utmärkte expeditionskarlen höll strängt på sin »kontorstid», utan afseende på sina sockenbors bekvämlighet, och af den renlärige predikanten vardt en moralpredikant, som begagnade predikstolen till mer eller mindre förtäckta personliga anfall mot sina åhörare.

Efter ett par års förlopp predikade Gran i en nästan tom kyrka. En del af församlingen sökte kristlig uppbyggelse annorstädes; den mera korttänkta ungdomen förblandade prestens handlingssätt med den tro och lära, han borde förkunna, och fattade ovilja mot religionen på samma gång som för presten och hängaf sig åt själlösa nöjen och oandliga läror.

Kronofogden, som trott sig kunna leda den nye kyrkoherden efter sitt eget behag, var nu hans ständige motståndare, ofta till stor skada för en god sak.

Nils Henriksson var den ende, som höll sig utanför partierna, och blef också allt mer och mer allmänt kallad »Nils Ingridsson».

Ur de svenska skaldernas kvinnogalleri.

För Idun, af *Birger Schöldström*.

I.

Hvem var Kellgrens »Christina»?

En liten literaturhistorisk utredning.

Det är bekant, att Johan Henrik Kellgren mot slutet af sin skaldebana undergick en betydelsefull inre förändring; hans nyförvärfvade åsikter och vidgade, renade blick blefvo särskildt år 1790 så att säga manifesterade i »Den nya skapelsen»:

Du, som af Skönhet och Behagen
en ren och himmelsk urbild ger!
Jag ser dig, och från denna dagen
jag endast dig i världen ser.

O, lefvande förstånd af tingen!
O, snillets, känslans hemlighet!
Hvem fattade dig, Skönhet? Ingen
förutom den, som älska vet —

det kanske ädlaste kväde, som någonsin på svenskt språk diktats.

Och af den lättsinnige minnessångaren öfver Dubois Le Clere, den frivole adoratóren af Rosalies charmer blef *Christinas* skald, lofsjungaren af

en Mor, två Döttrar,
en Son — och för dem, efter dem, omkring dem
sprids talrik skaran af de stilla dygder:
Tro, Sämja, Redlighet och Frid och Oskuld
och Godheten — hvars blickar smälta själen,
och Ömheden — som ler med halfva tårar,
och Vänskapen — som går med blottadt hjärta,
och Kärleken — men ej den blinda kärlek,
det troll med vingar och förrädisk tunga,
som rasar, njuter, ängstrar sig och flyktar,
nej, detta Himlens barn, som evigt fäster
med oupplösligt band två makars hjärtan.

Välsignad — ropar jag — välsignad evigt
(I, Himlens älskade! I, Jordens ädle!)
den stund, som gaf er åt min sälla åsyn.
Från denna stunden glömmar jag att lida,
och smärtan halkar lätt utöfver själen,
och fastnar någon gång dess pil och sårar,
då ser jag er igen — och såret läkes.
Och nu, hvad gör mig Världen och dess bländsken,
de Storas nåd emot de Godas aktning,
och Dårars lof emot de Visas bifall,
och Seklers minne mot ett *Nu* af Sällhet,
och mot en vänskapblick af dig — Christina.

* * *

Hvem var nu denna af Kellgren besjungna Christina?

Åh, bevars! — hör jag svaras — det står ju uppgifvet i alla möjliga literaturhistoriska arbeten, från Atterboms »Siare och skalder» ned till Th. Ekelunds »Vittra skuggbilder». Det var ju skaldens svägerska, den unga prostinnan Clara Christina Kellgren, f. Lidmark — det måtte väl ej vara tu tal om *den* saken!

Låt' oss litet närmare granska denna fråga. Den allra förste, hvilken — mig veterligt — antydt, att Kellgren skulle med någon ömmare känsla varit fäst vid sin unga svägerska, är Tegnér, i »Kronbruden», däri han låter »brudens åldriga mor» tälja sina minnen från den tid hon, »en femtonåring, en grebba», tjänte i Skatlöfs prestgård, dit Kellgren om somrarne brukade komma ned för att helsa på brodern och svägerskan.

— — — Man sade, det var för prostinnan, vettig och liflig och skön, men hon älskade honom som syster.

Mycket han vandrade kring med prostinnan på Brävallaheden, mycket i skog och i mark, och länge voro de borta. Ute i Salen där ligger en ö, där byggde de lusthus; dit de flyttade ut prostinnans harpa, och ljuden dallrade mängen kvall de lyssnande vägorna öfver.

Emellertid, då »Kronbruden» efter Tegnér's död för första gången trycktes, fann utgifvaren af T:s skrifter, hans måg Böttiger, sig föranlåten att vidfoga följande anmärkning (kursiveringen af undertecknad): »Mellan skalden Kellgren och hans svägerska antydes i poemet en romantisk själsfrändskap, som, så vidt man vet, saknar all historisk grund. Hennes [ena] namn Christina [det andra var Clara, med hvilket hon kallades; se nedan] — tillika namn på en af Kellgrens vackraste dikter — synes närmast hafva gifvit författaren anledning till *detta fantasispel*.» Tydligare än Böttiger här gjort, kan man väl ej inlägga en varning mot ett poetiskt »fantasispels» upptagande som verklighet.

Från Kellgren själf finnes för öfrigt ett uttalande om svägerskan. Under sitt besök i Skatlöfs prestgård sommaren 1789 (svägerskan var då 24 år) skrifver han till sin vän borgmästaren Rudbeck i Norrtelje (br. tr. i Handl. ur v. Brinckmanska arkivet): »Lilla söta Clara, en liten hyggelig flicka, har två vackra barn och väntar det tredje, gör allt hvad hon kan för att fagna sin sväger». Det där låter ju rätt vänligt, men icke kan man spåra någon romantisk känsla däri och alldeles absolut omöjligt något uppslag till det ett par år därefter författade sublima poemet »Till Christina».

Men återvändom till en senare tid! Några få år — jag tror 5 — efter det »Kronbruden», med den citerade anmärkningen af Böttiger, sett dagen i tryck, utgaf Atterbom den del af »Siare och skalder», där Kellgren behandlas. Och häri berättar A.: »En gammal af mig i min ungdom hörd sägen förtäljer, att Kellgrens svägerska var *den* Christina, till hvilken han egnat en af sina skönaste dikter.»

Det är denna, af Atterbom själf endast såsom *sägen* angifna uppgift, hvilken sedermera för god tagits och i vår literaturhistoria ingått såsom ett otvifvelaktigt sakförhållande.

* * *

Men...

Medic. professor Carl Zetterström — anläggaren af det storartade biblioteket å Frösön — hade som student, i början af 1790-talet, varit informator i assessor Gahns familj i Stockholm. Assessor Gahn var Kellgrens förtrogne vän och flerårigt hyresvärd. Zetterström kom således i nästan dagligt umgänge med skalden, och han uppgifver i sina efterlemnade anteckningar — af hvilka häromåret utdrag offentliggjordes af lektor Kardell i Östersund — att Kellgrens ode till Christina gälde en *fru Christina Nibelius, född Bagge*.

På 1760-talet var en Christian Bagge — tillhörande den gamla, ännu vidt utbredda släkten Bagge, hvilken ursprungligen är en norsk släkt, ehuru för redan ett par hundra år sedan naturaliserad i Sverige — svensk konsul i Tripolis. Där ingick han äktenskap med en Virginie Pinatel, dotter af en italiensk köpman och en fransyska, tillhörande den gamla ryktbara adelssläkten du Guisclin. Efter konsul Bagges död, 1773, bosatte sig enkan i Stockholm med sina tre barn, alla födda i Tripolis: en son (hvilken dog helt ung) samt döttrarna Fredrika Eleonora* och Christina Ulrika. Den sist nämnda blef 1788, vid 21 års ålder, gift med d. v. assessorn Jan Erik Nibelius (s. m. underståthållare, justitieråd och adlad under namnet *Palmsvärd*; död barnlös 1821), hvilken — såsom kan ses af Kellgrens brevväxling med den ofvan omtalade borgmästaren Rudbeck — ock var en af skaldens närmaste vänner. Kellgren hade en kär tillflyktsort i denne väns hem, och detta hem har han odödliggjort i sången till Christina. Ty att verkliga vännens maka varit den besjungna, bevisas, utom af den samtida Zetterströms uttalande, af det tal, som vid enkefru justitierådinnan Christina Ulr. Palmsvärds jordfästning i Klara kyrka d. 28 sept. 1827 hölls (antagligen af Franzén)**. Det heter häri bl. a.:

»Värdig maka till en af Sveriges ypperste domare och tillika en af de ädlaste människor, delade hon med honom såväl äran som lyckan, själf i sin husliga krets ej mindre aktad och aktningvärd.

»I, himlens älskade! I, jordens ädle!»

Med denna helsning till dem båda uttryckte en af Sveriges mest kända och älskade skaldar (Kellgren i det sköna poemet »Till Christina») sin känsla af deras sällsynta värde och prisade omkring dem »skaran af de stilla dygder» o. s. v. — Frid var i hennes boning, ty där ordning och flit och godhet bo, där är ock frid. Frid var i hennes hjärta, ty Gud var där. Det sköna lugn, som tillhör rena och goda själar, öfvergaf henne aldrig, icke i sorgens, icke i bekymrens, icke i plågans stunder mer än i glädjens och lyckans.

* Äfven hon, en af sin samtids skönaste och älskvärdaste kvinnor i Stockholm, har af Kellgren besjungs, ehuru på ett litet skalkaktigare sätt än systemen. På äldre dagar blef hon äfven föremål för en annan stor skalds, Leopolds, versifierade hyllning. Fredrika Bagge dog ogift och 83 år gammal den 10 sept. 1848 i Öija prestgård, hos sin svägers brorsson, kontraktsprosten J. J. Nibelius. Hon har till behöfvande i Klara församling i Stockholm gjort en donation, som bär hennes namn.

** Professor Gustaf Ljunggren har ynnestfullt fäst min uppmärksamhet på detta, 1827 tryckta, tal.

Vid sin makes död kände hon begynnelsen till sin egen.»

* * *

Och härmed bleknar den unga prestfrun i Skatlöf, »lilla söta Clara», bort ur Kellgrens skaldesaga, för att lemna plats åt en helt visst i såväl inre som yttre fågning mera strålande gestalt: dottern af Söder och Nord — Christina Palmsvärd.

»När syrenerna blomma.»

Af

Sune Folkeson.

(Slut från n:r 22.)

Så gick hon också och drömde om syrenner och vackra studenter i hvar vrå af våningen — och tankar och drömmar glömde sig väl kvar, litet hvarstans, efter henne; ja, allas ansikten sågo ljusare ut, tyckte hon. Och hon kom till parken.

Teet dracks under skämt och roliga anekdoter om professorer och dumma examensfrågor och dito svar. Siri blef så liflig och uppiggad, att hon började tala om sin skola, hon slöt i fjor — och stämningen steg, och man hade kommit som en ton högre upp.

Men plötsligt blef Ragnar allvarsam, förklarade litet pojaktigt, att han hade lofvat Siri hjälpa henne med en kria öfver syrenerna, och att de nu skulle »studera dem efter naturen», så att det blef realistiskt och med kläm i, och icke det vanliga flickjölmet.

Och på så sätt kommo de att sitta ensamma, på den lilla bänken ofvanför syrenerna vid kanalanten.

Den ljusa, underbara sommarnatten, hvarken dag eller natt, utan en klar skymning, låg kring gångar och snår, och himlen stod ljus och lätt. Den tryckte ej ned, den lyfte det tunga med sig upp i stället. Jordan stod liksom höjd, som behöfde den blott taga ett språng för att slita sig lös från sina stöd och simma bort i rymden.

En underbar stämning, något emellan en fantastisk saga och en ljuf dröm, mellan dunkel och skimmer. Något löftesrikt och dock vemodigt.

Syrenernas fina, starkt berusande doft steg upp mot de unga på bänken. Några lätta björkar hängde sin skira, kyska slöja mellan dem och alla de andra.

Och de korta, brutna, små vågslagen mot kanalens stenläggning liknade smekningar, lekfulla och ömma.

Båda sutto tysta: skämtet ville ej gå här. Till och med den glade Ragnar hade en dunkel förnimmelse af, att det skulle ligga något opassande och taktlöst däruti — att det skulle skära in som en falsk ton.

Omedvetet flyttade de sig närmare till hvarandra — liksom barn, tjusta eller skrämde af det hemlighetsfulla omkring dem.

Det prasslade nära invid; Siri hoppade till och lade sin hand på Ragnars arm, som låg på soffkanten, bakom hennes rygg.

Hon skalf till vid denna mänskliga beröring, så mjuk, så varm.

»Blef du rädd?» frågade han lågmält.

»Jag vet inte, det är så underligt i kväll, som funnes det varelsor rundt omkring oss. Hör du inte, hur det hvisskar?»

»Det är bara vindens prassel i löfven.»

»Tror du?» Men Siri flyttade sig ändå närmare, nu voro de alldeles sida vid sida.

Åter blef det tyst; fast pulsarne bultade och slogo våldsamt, och de andades fortare.

»Jag tror teet var för hett, jag har blodet åt hufvudet,» sade slutligen Siri och makade sig ifrån Ragnar.

»Ja, det kan nog hända, för jag känner detsamma,» svarade han, tog upp sin näsduk och strök sig ett par gånger öfver pannan, lät mössan ligga på bänken och vände hufvudet mot vinden.

Just nu susade det genom syrenerna, så att de ströko mot hvarandra i lätt prassel, och så böjdes de ned mot vattnet.

»Och vår kria!» utbrast Siri, förlägen och skygg — som hade hon blifvit ertappad med att göra något orätt.

»Jaha, javisst ja — hur har du tänkt dig planen?»

»Vet inte, jag kan inte riktigt få fram hvad jag vill.»

»Känner till det där. Vi kallade det lytet för Moses tunghäfte i skolan. Vet du, hvad jag satt och tänkte på?»

Siri skakade skälmskt kokett på hufvudet. Ragnars blick hvilade ju så varm öfver henne, så hon måste bli vacker under den.

»Inte? Jo på något eget; att mitt första poem också handlade om blommande syrener.

»Nej, hvad säger du!» utbrast Siri lifligt och kom framglidande på bänken med fart, tills hon var alldeles invid som förut.

»Jo, det var på landet, jag var en 14 års pojke och hade blifvit skickad på grönbeta hemifrån. Det var hos farfar och farmor. Känner du till dem? De äro gamla originaler båda: han en gammal kapten på reträtt och hon en poetisk prostdotter från Åland. En stor trädgård fanns där, men den var förvildad, igenvuxen, ty inte en kvist fick skäras bort, och grenarna möttes och bildade hvalf och snår, och slingerväxter kilade in öfverallt. Och där gingo de hela dagen, vattnade och gräfdde och ansade, och stöttade och kvistade sina blommor och buskar. När någon af dem såg en ny knopp eller en blomma, som de ej sett förr, eller det första hallonet, så kallade de på hvarandra och stodo se'n med de hvita hufvudena böjda tillsammans öfver fyndet och skrattade tyst och logo mot hvarandra och den lille nyfödde. Men när de slutat arbeta gingo de och satte sig på en bänk under en persisk syren. Och aldrig steg farmor upp därifrån i blomningstiden, utan att farfar räckte henne en kvist — och då såg han så ung och så lycklig ut, som repade han upp samma frieri hvar gång. Ty en gång fick jag ur farfar, att han friat till farmor, en vår, just på den bänken under den busken. Och därför så vaktade han och rufvade öfver dess första blommor, och Gud nåde den, som bröt af den blomman före honom! Jag vet inte, men det där grep mig litet om hjärtat då, så jag skref ett poem till deras bröllopsdag, som firades medan jag var där.»

»Och hvad hette det?» frågade Siri, tveksamt och blygt, rörd öfver, att han talat allvar till henne och gifvit henne del af något han upplefvat.

»När syrenerna blomma,» sade Ragnar med något visst mildt behag i den friska stämman, som därigenom fick en slags erotisk sordin öfver sig.

»Det är ju just min krietitel,» ropade Siri häpen till.

»Använd historien. Du får den till skänks. Och det är mycket bättre att ge den en så-

dan där värlighetsform än att bara sitta och krysta fram tomt natursvärmeri.»

»Jag tycker just jag ser dem: hon hade milda ögon, ljusst bruna eller blå, inte sannt? Och det fanns nog något tycke mellan den där slags blomman och dem?»

Ragnar skulle i vanliga fall skrattat åt Siris liknelse — men mötet med Siri, aftnens underbara stämning och kära minnens vecka rörelse stämde om hans glädighet till tankfullt drömeri. —

»Nej, hon hade nästan samma ögon som du — men jag tänkte aldrig mera på farmor, utan att jag såg en klase fina syrener bredvid henne. Så att kanske därför jag ibland förblandade dem i alla fall.»

Siri reste sig nu långsamt och gick ned till syrenerna vid kanten. Ragnar följde icke genast, han satt och såg henne gå. Hon gick så behagligt, så lugnt, så riktigt kvinnligt — och figuren var så tjugande vacker. —

»Alldeles som jag skulle tänkt mig farmor som ung,» och han reste sig upp, då han i det samma mötte Siris uppåtvända blick, som kallade honom till sig med en mild förebråelse. Med ett par språng var han nere för kullen och vid hennes sida. Hon stod och höll en syrenkvist i ena handen och böjde den fram och åter, så vände hon sig till honom och sade blygt:

»Hvad det var vackert, det där du berättade om din farfar och syrenen!»

Hon afbröts af sång, en ung, frisk manskör. De kraftiga, spänstiga rösternas klang brusade högt öfver deras hufvuden. Hon hade vänt sig med en outtalad fråga mot honom igen:

»Det är de nybakade studenterna, som sexa på sina hvita mössor i kväll,» sade han.

De lyssnade under tystnad: den manliga sången ljöd så ung, så djärf, så oemotståndligt hoppfullt, att den elektriserade dem, drog dem med sig in i denna hymn till lifvet och ungdomen.

Och den ljufviga vårnatten lyssnade själf i tystnad till sången, den vårsången om att ge:

»lif och blod för Sveriges ära,
troгна bröder, hand i hand!»

Och den växte och svällde och brusade som en kärlekshymn till det fosterland, som erkände och upptog dem som män, till de bröder, med hvilka de skulle stå riddarvakt kring den heliga elden. Det var deras ungdomsed de svuro, sina lif de lofvade bort; nu visste de ej, hvad svikna löften ville säga, nu visste de ej, att man kan sälja sin frihet för bröd. Nu var allt impuls, sanning och värme. Därför hade sången något af ett källsprång.

Också de två därnere, vid syrenerna, nära kanalkanten, grepos af en aning om, att äfven de hade lif att ge bort, löften att taga och ge — lif som de trängtade att fylla upp med kärlek. De drogos som med i vårens svällande lifsbehof och lifsutveckling, de hörde det brusa och sjunga och prassla och spritta öfver allt — med samma trängtan efter kärlek som i deras egna hjärtan.

Omedvetet bröt Ragnar en syrenblomma och räckte Siri. Och då hon rodnade djupt och ögonen strålade till därvid, då slog det honom, att han gjorde som farfar gjort, han valde sin brud, i vår och sång, »när syrenerna blomma».

En vindil for i detsamma genom syrenernas fina grönska, böjde dem ned mot vattnet, som skimrade till, då de blekröda kläserna nästan rörde vid det.

Så lyftes de åter upp af samma vindkåre, och då syntes en blek stjärna, som de skuggat öfver, då de sveptes mot vågen, glittra och dallra på djupet af densamma.

Deras egen kärlekssaga hade gripit dem så mäktigt, att de ännu stodo alldeles tysta, som på ett heligt rum, där man blott beder eller lyssnar på andras bön.

De gingo åter upp på bänken, och först där sade Ragnar sakta:

»Siri!»

Hon smög sig in i hans famn, och de hade en ny stund af andlös, bäfvande kärlekstystnad, omöjlig att störa. Blott vågorna skvalpade sakta mot stranden.

Siri såg först upp:

»Jag tycker det dagas?»

Han log — ett sådant ömt och värmande leende! —

»Ja, i dina ögon är det, som det dagas. Inte sannt, Siri, det får bli för oss, som för farfar och farmor — — —

— »när syrenerna blomma — menar du?»

Han slöt hennes mun med den första kyssen.

Då Siri vaknade, morgonen därpå kom hon ihåg, att i dag var det engelsk lektion. Och krian? Hon smålog — med den var det ingen fara! Syrenerna hade minsann sagt henne så mycket så — — —

Hon hoppade ur bädden och kastade morgonrocken om sig. Och så ut i balkongdörren — hon nickade till syrenerna — det var som att helsa godmorgon på honom.

Men sedan måste hon skynda sig, hon skulle se till kaffebordet och kläda den yngste brodern, som hon tagit alldeles om hand. Åh, hvad det gick lätt i dag, tänkte hon, där hon gick ut och in i våningen och ordnade.

Från hela hennes väsen strålade som en kärlekswärme ut öfver det vulgära hemmets godtköpslyx, och hon tyckte nu hvar sak var henne kär. Hvad hon varit orättvis i går! Och när det soliga skimret ur hennes ögon föll på stolar och bord, så tycktes det ur dem alla trolla fram åt henne minnet af de långa årens kamp och kärleksslöp för barnen, som de vittnade om, ej längre om den afundsjuka fåfängan att vilja ha det finare än alla andra. Af hennes leende fingo de åter liksom en glans af de dagar, då »syrenerna blommade» också för föräldrarna.

Ty med frigörelsen hade kommit tankar. Och med den skulle också komma mod, mod att vara ung och lyssna till, hvad hjärtat ville.

Och hennes väsen var ej mer detsamma. Hos ystra ungdomar yttrar sig kärleken först som en dämpad stillhet. Men hon, som alltid varit en stilla, bunden natur, hon gick nu och småsjöng — och innan hon kom in i rummet, hade sången gått före. Det stela, kantiga sättet blef mjukt, rösten mildare och ögat vågade nu bli varmt och ömt, då det hvilade på föräldrarnes hvardagsansikten.

Så hade de nog inte alltid sett ut — åh, nej — nog hade de väl också stått en gång vid hvarandras sida, tysta, andaktsfulla.

Och hvar gång hon såg på dem, tyckte hon, att hon öfverraskade ett skimmer i deras ögon, då de mötte hennes.

Då började hon fundera: »Kunde det vara våren?» Kanske kunde hon leta sig in till deras trötta, gamla hjärtan? Hvem vet, kanske fanns där kvar något varligt kärleksminne, som blott behöfde ny sol för att vakna? Kanske fanns där också några vissna syrenkvistar, skrinlagda och glömda? Och

då, skulle inte hennes unga kärlek kunna ge dem, om ej lifvet, så åtminstone doften åter?

Så löper lifvets stora saga, med ring i ring, från generation till generation; — och hvarje gång »syrenerna blomma», då smides en ny ring in i en gammal rostig, som blänker ny där lödningen skedd.

Teater och musik.

Kungl. Operan. Med denna vecka avslutas den framgångsrika spelsäsongen å vår lyriska scen. Repertoaren för dessa sista dagar är så uppgjord: tisdag och torsdag Otello, fredag Mignon och lördag Leonora.

K. Dramatiska teatern avslutade förliden lördag sitt spelår inför fullsatt salong. Fru Betty Hennings och hr Olaf Poulsen, de båda »gäster», som spridt så stor glans öfver slutet af säsongen, voro under aftonens lopp föremål för den mest entusiastiska hyllning, uttryckt i applåder och upprepade inropingar, hvarjämte den förstnämnda erhöill flere präktiga buketter och två lagerkransar, den ena för öppen ridå å Dramatiska teaterns artisters vägnar öfverlemnad af direktör Fredrikson och försedd med breda band i de danska färgerna.

Såväl i glädje som i sorg utgöra alltid kvinnorna avantgardet. *A. Cunningham.*

Striden om hjärtan.

Ur ett kvinnolifs historia

af

Johan Nordling.

IX.

Första mötet.

(Forts.)

Till sist fick Sonja så mycken beherrskning öfver sig själf, att hon förmådde sig till att med handen göra en stum åtbörd, som inbjöd den besökande till en af de stora hotellemmorna, som voro placerade rundt om divansbordet.

Kathe Bentson slog sig dröjande ned, men sade ännu ej ett ord. Hon tyckte beherskad af någon underlig, nervös oro, som band hennes tunga som med förlamning.

Strax därefter reste hon sig emellertid på nytt och kastade en orolig blick mot dörren till det yttre rummet. Ett saktat prasslande därutifrån hade öfvertygat henne, att kammarjungfrun ännu — enligt Sonjas befallning — dröjde därute.

Sonja förstod hennes rörelse och sade:

»Det är endast min kammarjungfru; hon är min vän, och jag har för henne inga hemligheter. Jag har tillsagt henne att stanna.»

»Jag ber er, fröken Stjärne,» sade den andra, »jag skulle vilja tala med er utan något lyssnande öra. Några minuter allenast — jag ber er varmt därom — bönfäll mig...»

Det var ett underbart smekande väljud i denna stämman, och det låg en sådan ton af enkel innerlighet öfver hennes ord, att Sonja kände sig egendomligt gripen utaf dem.

Hon tvekade ett ögonblick, men gick därefter fram i dörren och tillsade Marie att lemna dem, till dess hon ringde på henne.

Kathe tackade med en blick, när hon kom åter och slog sig ned vid andra ändan af bordet.

Sonja kände en oförklarlig beklämning, en tafathet inför denna kvinna, den hon hade den våldsammaste möda att bekämpa därhän, att hon fick fram dessa ord:

»Och nu — hvarmed kan jag stå eder till tjänst?»

Hon tyckte, att hennes egen röst föreföll henne så hård och främmande, som om den icke utgätt från hennes egna läppar, utan från någon annan, utomstående.

»Ni vet, hvem jag är,» började Kathe Bentson

tala, med en lågmäld, febril röst, under det hennes hvita kind fick högre färg; »jag förstår det, känner det, att er far har talat med er om mig. Men ni vet dock icke, hvad jag är — — de, han kan icke förstå det, fatta det. Jag har velat komma hit för att säga det till er — kanske skall ni kunna förlåta mig, som själf är en kvinna — en älskande kvinna...»

Sonja ryckte till. En älskande kvinna — hur kunde denna främmande kända historien om hennes unga kärlek, oanad så nyligen, född — snart sagdt — i går?

Men Kathe Bentson gaf henne icke tid att länge förundra sig, att fråga.

»Ni har kommit, ni och er far, för att störta mig, för att drifva mig bort från grefve Axels sida» — fortsatte hon med alljämt häftigare uppjagad röst. »Ni har kommit för att trampa mig under edra fötter, mig, den ovärdiga, den besmittade, äfventyrskan, som ni föraktar som ett orent djur! Är det icke så? Svara mig — är det icke så?»

Hon lutade sig långt fram mot Sonja öfver bordet; hon kände hennes heta andedräkt, hon kände blicken bränna ur hennes ögon. Själf satt hon orörlig, med nedslagna ögonlock, krampaktigt vridande den tunna batistnäsduken mellan sina fingrar.

»Ni svarar mig ej — lika godt, jag behöfver ej veta mer. Grefven, er far, har redan funnit oss. Redan i går kväll, helt sent, var han hemma och frågade sig för hos portvakten i det aflägsna, tysta hus, dit vi flyttade för några få dagar sedan. Och — jag trodde dock jag hade gömt oss så väl! — Och nu, i detta ögonblick ha de åter råkats, tala vid hvarandra — och allt, allt glider ifrån mig!»

Dessa sista ord undsluppo henne med en passionerad våldsamt, nästan som ett skri, en drunknandes nödrop.

Så blef det helt tyst, och när Sonja efter några sekunder såg upp, satt Kathe Bentson med hårdt sammanknäppta händer i sitt knä, saktat vaggande fram och åter på sitt vackra hufvud, som marterad af en outhärdlig kroppslig smärta.

»Ni har ju dock själf telegraferat efter min far,» sade Sonja.

»Jag själf? — Ja — tyvärr — i ett svagt ögonblick, under sjukdomens första förskräckelse, gaf jag vika. Febern tog så häftigt i till en början — och jag trodde, det var fara till lifvet — och själf trodde han det ock — och så bad han mig — bad mig, till dess jag måste lyda honom.»

Men nu — han är ju så mycket bättre — och efteråt, oh, hur gränslöst jag ångrade mig! Jag skulle ha velat gifva allt, hvad jag egde, om jag kunnat göra det gjorda ogjort igen. Och själf besinnade han sig också — Gud skall veta, att han lika litet som jag önskat er hit — han vet, att I skolen göra allt att skilja oss — —

Och så öfvertalade jag honom — och vi flyttade från hotellet, där vi bodt, och ut till denna tysta, gömda lägenhet, att ingen skulle finna oss. Längre kunde han ej föras, ty han är ju ännu så svag, så svag... Doktor Ström ville knappast gå in på detta.»

Sonja reste sig upp och gick fram till fönstret.

»Hvad vill ni då mig med allt detta?» frågade hon i en ton, som hon förgäfvets försökte göra lugn och kall. »Ni kan väl inse, att jag för vårt namns skull, min fars, vår släkts, allt — icke kan taga mer än ett parti i denna sak: emot er.»

Men Kathe Bentson störtar fram till henne, kastar sig ned på knä inför henne, omfattar henne med sina armar och brister i konvulsiviskt gråt.

»Ni är en kvinna — som jag —» pressar hon fram mellan snyftningarna med skälfvande stämman — »krossa mig ej — hjälp — hjälp mig — ty jag älskar honom — älskar honom högre än mitt lif — än allt i världen — Jag skulle vilja gjuta — min sista droppe blod, hellre än jag släppte honom ifrån mig — Aldrig — aldrig — skall ni taga honom ifrån mig — hör ni det — så länge mitt hjärta slår — min mun andas — Lemna oss i fred — — vänd åter, dit ni kommit ifrån — — glömmen, att vi finnas till — vi skola dölja vår kärlek så långt, så oändligt långt ifrån eder, att I aldrig skolen behöfva minnas den — Jag besvär er — ni kan förmå er far därtill — endast ni kan afvärja ofärdens ifrån mig — med ett ord, ett enda...»

Sonja var våldsamt uppskakad inför denna oändliga smärta; hela hennes gestalt darrade som af en isande vind.

»Res er upp,» sade hon med möda, »jag kan icke se er ligga så framför mig. Jag är en svag kvinna och kan intet göra — förutom min plikt.»

»Förutom min plikt» — de orden kommo så tungt, så tyst, som en svag, döende hviskning.

Men den andra hör henne ej, hon sliter i hennes klädnings veck, väter dem med sina tårar, pressar hennes knän mellan sina armar.

»Jag släpper er icke — med mindre ni lofvar mig — — ni bönfäller mig...»

»Aldrig — omöjligt — aldrig» — och Sonja pressar händerna för sina ögon i själskampens kramp.

* * *

Hotfull, med blixtrande ögon, torkade som med ett trollslag, står Kathe inför henne. Hennes ansikte flammar af vredens rodnad, hennes läppar rycka i skälfnig. Öfver detta vecka ansikte göt sig en mask af isande, hotfull hårdhet, så skrämmande gråm, att Sonja ofrivilligt bleknade och tog ett steg tillbaka.

»Då — då —» säger hon med en röst, förfärande lugn och kall — vi skola strida. Jag har er — jag skall hämnas — hämnas, hör ni — Jag har förödmjukat mig inför er, jag har tiggat er på mina knän — — Den dag skall komma, då ni, uslare än jag, skall vrida er i stoftet framför mig, och jag skall sätta foten på er stolta nacke. Och Kate Bentson brukade hålla sina löften — ni kan tryggt tro mig på mina ord...»

Hon brast ut i ett gällt skärande hänskratt, då Sonja, öfverväldigad af själsskakningen, endast genom att i sista ögonblicket fatta tag i den tjocka fönstergardinen, hindrade sig från att falla.

»Färväl min sköna fröken. Jag går nu och lemna er åt eder nobla ro. Men ni ser mig åter; jag kommer — annorledes än ni tror, och när ni det minst anar...»

* * *

Grefve Stjärne och Marie störtade samtidigt in i rummet. Grefven var nyss återkommen till hotellet.

De hade båda hört bullret af Sonjas fall och möttes med oroliga ansikten från olika håll af korridoren.

En smärt dam med floret sorgfälligt nedfäldt för ansiktet hade i vestibulens skymning passerat förbi grefve Stjärne. Han gaf sig ej tid att fästa uppmärksamhet därvid.

Sonja låg sanslös på mattan framför den djupa fönsternischen. De lyfte henne saktat upp i soffan, och medan fadern ömt baddade hennes tinningar med det iskylda vattnet ur kristall-karaffen, sändes Marie ned att båda närmaste läkare.

Hon hade turen att hejda den svenske läkaren i portierns rum, just som han ämnade sig ut, och han följde henne genast.

Innan dessa dock hunnit upp, hade Sonja matt öppnat sina tunga ögonlock, där hon låg med bufvudet i faderns knä. När hon mötte det kära ansiktet öfver sig, log hon svagt.

»Min älskling, min stackars älskling — hur är det med dig?»

»Tack far — nu känner jag det så godt, så godt...»

X.

Bröderna.

I en af de yttersta utkanterna af staden låg midt i en stor lummig trädgård, rundt om kringbyggd af en hög tegelmur, ett envänings stenhus, afskildt för sig själf, utom de trafikerade gatornas folkstim och bråk.

Det var just vid tullen, och avenyens stenläggning hade upphört, så att landtbefolkningens fordon eller badgästernas eleganta ekipager, då de rullade i väg till något landligt parti, gingo så tyst och mjukt fram genom vägens dambädd, att intet buller störde.

(Forts.)

Till Iduns läsarinor!

Som insamlingen för det lilla barnhemmet i Bohuslän fortfarande pågår, ber jag att härmad få underrätta, att min adress från den 15 juni till den 15 augusti är: *Vaxholm, rådmann Forsells villa.*

På samma gång jag begagnar tillfället att uttala ett varmt tack för alla de bidrag, som influerat, vågar jag äfven bedja dem, som ännu icke skickat någon tioöring, att icke glömma de små hemlösa barnen!

Redogörelse för influtna medel kommer längre fram.

Mathilda Roos.

Förslag till matordning för veckan 16—23 juni.

Söndag: Grönsoppa med klump; färstek med grönsaker; glacemarang.

Måndag: Hachis på får; kötsoppa utan vatt (Soup à la Wrexham).

Tisdag: Köttpudding; (recept Idun nr: 21); risgrönsvälling.

Onsdag: Kokt torsk; soppa med spenat.

Torsdag: Stufvad oxkött med potatis (Lobscouse); filbunke.

Fredag: Stekt sill i papper med stufvad potatis; stufvade morötter i olja; puré på gröna ärtor.

Lördag: Biffstek; saftsoppa.

Recept.

Kötsoppa utan vatt. 500 gr. benfritt oxkött skäres i små bitar och nedlägges utan vatten i en kruka, som rymmer något öfver 2 liter; alla slags väl rensade grönsaker, som årstiden tillåter tillsätts, hvarefter krukans öfverbindes och sättes i en varm ugn eller i brist däraf i kastrull med kokande vatten. Då soppan uppsilas, kryddas den med peppar och salt. Soppan, som icke är klar, är vanligen tillräcklig för 3 à 4 personer och kan serveras med köttet och grönsakerna.

Morötter med olja. Morötter skäras i tunna skifvor, sättas öfver elden med fin matolja samt peppar och kandisocker, stekas väl och vändas. Då de äro brynta, tillsättes dubbelt så mycket vin, som man tagit olja, helst malaga, hvarefter morötterna sakta kokas färdiga, skakas väl och serveras så heta som möjligt. Anses vara en fin anrättning.

Stufvad oxkött med potatis. Kokt oxkött skäres i 2 tums tärningar, mager fläsk skäres i skifvor på 2 tum, stekes ljusbrunt i smör, spådes med tillräckligt vatten, hvarefter råskalad potatis, lök, persilja samt peppar och ett lagerblad iläggas; kokas sakta 15 minuter. Köttet iläggas och får sakta koka i 10 minuter, hvarefter lök och kryddor upptagas; man tillser, att potatisen är fullkokt, och att rätten är lagom salt, innan den serveras.

O. H. D.

Soppor.

Sparrisoppa. Några knippor frisk fin sparris rensas, skäras efter bortskaffandet af alla hårda delar i stycken af en ärtas storlek, tvättas i friskt vatten, afsilas och läggas i en kastrull med 2 till tre liter kraftig, ljus buljong, helst i hönsbuljong, och kokas däri långsamt, ungefär en halftimme. Soppan saltas därpå efter smak, afredes med några äggulor och ett stycke färskt smör och serveras med rostade hvetebrödstärningar.

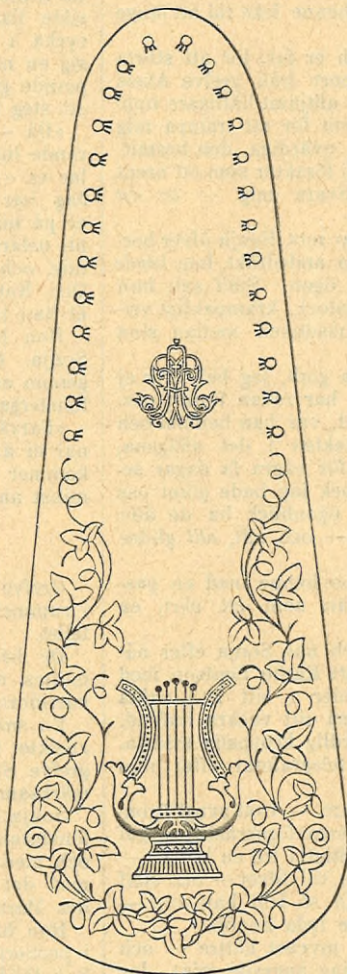
Toaletten.

Tallbarrsensens. Unga tallskott samlas i juni, skäras så små som möjligt och slås öfver med stark vinsprit, så att denna står ungefär ett finger högt öfver skotten. Massan förvaras i en väl korkad flaska på svalt ställe, pressas ur om en månad och får sedan åter stå åtta dagar, hvarefter vätskan afhälles från bottensatsen och filtreras genom läskpapper.

Vacker och billig prydnad för sommarhattar. Emedan modet denna sommar åter gynnar hattprydnader af skiftande och glänsande blommor och strån, kan man själf på följande sätt förfärdiga ett vackert garnityr. Man utväljer fina gräs, ekällon o. s. v. och bronserar dessa i olika, men likväl harmoniserande färger. Därpå binder man dem till en bukett, krans eller kvist, alltefter som det bäst passar till hatten. Denna hattprydnad är så varaktig, att man kan ha den hela sommaren.

Handarbeten.

Täcke till violinfodral. Till detta täcke, som säkert bör vara en särdeles välkommen present för mången violinspelare, klipper man formen efter fodralets storlek, ej efter själfva violinen. Lyran på mönstret bör, för att riktigt framhållas, sys med guldtråd. Monogram användas gärna och med god effekt. Beträffande färgerna på

det använda garnet och det öfriga materialet äro mörkare nyanser att föredraga framför ljusare. Till avfvisidan af täcket bör alltid tagas siden, som stickas i tvärrutor eller endast i linier. Till rätsidan bör helst väljas kläde, som mellanlägg tages mjuk vadd, ej allt för tjock. Täcket monterar rundt omkring med en kordong, som döljer sömmarna.

Syltning.

Då det blir fråga om syltning, torde mången husmoder tillika behöfva fråga sin kassa: har jag råd därtill? Ty i allmänhet är detta viktiga sammankapital ganska dyrbart, tidsödande och vanskligt, när man besinnar, huru mycket, i trots af all omsorg, genom jäsning, mögel etc. förstöres. Men äfven den, som måste härvidlag taga hänsyn till sparsamhet, har utvägen att inlägga och förvara både frukt och grönsaker utan stor kostnad. Jag börjar med några ord om syltning i allmänhet. På våra mormödrars tid kändes blott ett sätt: att taga lika vikt socker, koka detta med litet vatten till sina olika grader, däri förvälla frukten, dagen därpå sila ifrån saften, koka upp och hålla den tillbaka öfver bären, hvilket förfarande upprepades minst ännu en gång i vår framåtskridande tid — jag skulle vilja säga: ångans tidevarf — tillämpas nya metoder, och bland dessa främst den s. k. *ångsylvtningen* (se under *Krusbärsallat* och *Körsbär*). Något ditåt är ett *fransyskt sätt* (se *Vinbär*). Den *Jasmundska metoden*, att koka in bär utan någon tillsats af socker, förtjänar att blifva mera bekant än den hittills tyckes vara (beskrifningen återfinnes under *Plom-*

mon). Mot *salicylsyra* har jag grundade fördomar — ej alla tåla sylt med dylik tillsats i och för sockerbesparing — jag fäster alltså intet afseende vid denna metod. Det *amerikanska sättet* har däremot mycket för sig (se *Jordgubbar*). Ändtligen är det rätt bekvämt att sylta utan att behöfva koka, som kan tillgå på olika vis (jämför *Blåbär*, *Smultron*). En hufvudsak vid all syltning är största snygghet, valet af fullkomligt oskadade bär, användande af bästa socker, en noggrann skumning, saftens tillräckliga inkokande, begagnande af endast silfver- eller porslinssked, resp. skumslef, liksom härsikt eller porslinsdurschslag, syltburkarnas lämplighet — helst smalare uppåt än nedtill —, och säker tillslutning. Svafving samt påläggande af gråpapper, doppadt i rom, är alltid en säkerhetsåtgärd. *Stenia.*

Apelsiner, hela. a) Den tiden, då apelsiner äro billigast, eller när man kanske har en hel låda och vill förvara en del däraf såsom angenäm sylt för sommaren, lönar sig följande försök. De hela apelsinerna kokas, betäckta med vatten, tills de kännas mjuka som gummibollar, hvarunder man ofta får vända dem med skumslefen. Då tar man upp dem, aflägsnar kärnorna jämte hinnan där omkring och skär apelsinerna i strimlor. Sockret (helst kg på kg), doppadt i apelsinvattnet, kokas och skummas väl, hvarefter mera af vattnet tillhålls och frukten kokas färdig i sockerlaget.

b) Ett annat sätt är att göra inskärningar i skalet af hela apelsiner, utan att skada »köttet», och förvälla dessa i klarkokt socker (100—200 gr. på stycket, allt efter deras storlek), dock böra de ej få koka riktigt. Ett par dagar efteråt förvällas de på samma vis. *Stenia.*

Rabarbergelé. Skurna rabarberbitar (gärna med det rödaktiga skalet kvar, som ger vacker färg) kokas med mycket litet vatten mjuka, det hela pressas genom saftlinne eller press och den vunna saften kokas öfver stark eld 15 à 30 minuter (pr liter 175 gram strösocker). Kokas det långsamt på svag eld, blir geléet ej klart. *Stenia.*

Inläggningar.

Sparris är onekligen bäst att bibehålla i lödda bleckdosor. Man kan dock göra åtskilliga andra försök. 1) Man lägger väl skalad, förut hastigt förvälld sparris i höga glasburkar, korkar och öfverbinder väl samt kokar burkarna 15 minuter. 2) Man sveder snitten på glödgad metall och förvarar den oskalade sparrisen i en låda mellan pulvriserad träkol; hufvudena skyddas för kolvulvet genom inlindande i silkespapper. Lådan tillslutes ordentligt. 3) Väl skalad sparris sköljes och aftorkas. Sedan blandar man torkad kli med ljusbrunt rostadt salt (på 1 kg kli 60 gr salt). Krukans botten beströes 3 cm högt härmed och sparrisen packas ned däri hvarfats med klblandningen. Ofvanpå hälls smält talg och krukans förvaras på torrt, svalt ställe. *Stenia.*

Syra. Man rensar bladen som spenat, smälter $\frac{1}{2}$ kg smör i en lagom hög gryta, som så länge man kan upptaga 12 talvikar fulla med syra, alltefter som det sjunker ihop. Under ständigt omrörande bör syran koka, tills ingen saft framsprutar längre, utan den endast ångar. Massan fördelas på mindre burkar (beräknadt till en middag hvar), klämnes ned rätt hårdt, och litet fett hälls ytterligare på. Öfverbinderas med papper. *Stenia.*

Mellanrätter.

Sparris med gräddsås. Grof sparris rensas, sammanbindes i knippor, kokas

mjuk i saltvatten och lägges på en sikt att rinna af. Till en kilogram sparris tager man $\frac{1}{2}$ liter grädde, blaudar i denna fyra äggulor, det rifna skalet och saften af en citron, 30 gram smör, en tesked potatismjöl och en kopp sparrisvatten, vispar säsen öfver elden, till den kokar upp, och slår den därpå öfver sparrisen.

Efterrätter.

Ambrosia. En mycket välsmakande dessert, lätt att åstadkomma, men föga känd, kunna vi här erbjuda de af våra läsare, som svärma för nya rätter. Man rivet en kokosnöt (kan man ej skaffa någon sådan, krossar man istället val- eller hasselnötter), skär några läckra äpplen i skifvor och delar flera söta apelsiner i åttondelar. De krossade eller rifna nötterna blandar man med vaniljsocker, beströr äfven äppelna och apelsinerna rikligt med socker, lägger nötter och frukter hvarfats i en kristallskål, håller öfver desserten ett glas madeira och låter den stå några timmar innan den serveras. Ännu finare blir efterrätten, om man i stället för äppleskifvor tager ananas.

Hvarjehanda.

Krystallisering af stålträdkorgar. Man omlindar korgen med mjuk bomull (man kan äfven göra det med skära bomullsband, hvarigenom ståltråden blir skär), och ställer den i ett kärl med alunvatten, d. v. s. genom kokning i vatten upplöst alun, 250 gram pr 2 liter vatten. Korgen måste likväl placeras så att den ej stöder mot kärlets botten. På två dygn blir den krystalliserad.

LEDIGA PLATSER.

En stadgad, anspråklös lärarinna, fullt mäktig engelska språket samt villig att undervisa barn i vanliga skolämnen, erhåller anställning i familj. Billiga anspråk. Svar adresseras: »G. L.» *Finspong.* [2042]

En anspråklös och ordentlig flicka, van att undervisa minderåriga barn samt villig att deltaga i husliga göromål, finner plats i familj på landet. Svar med lönepretentioner sändes till »S. M. G.» *Ojehyn. Piteå.* [2050]

En lärarinnebefattning

med undervisningskyldighet hufvudsakligen i modersmålet och tyska språket är ledig vid Skellefteå elementarläroverk för flickor. Arslön 1,000 kronor. Ansökningshandlingar och betyg skola vara inlemnade före den 15 juli till styrelsens ordförande theologie doktor S. Brandell i Skellefteå.

[1963]

Styrelsen.

En ung, bildad flicka, hälst kunnig i sömnaad, kan få lära hushållet mot det, att hon är villig hjälpa till med alla inomhus förefallande göromål. Reflekterande torde med snaraste hänvända sig till »Ella», *Ljungbyholm, Smedby, p. r.* [2007]

PLATSSÖKANDE.

En mycket anspråklös flicka, med höga betyg utexaminerad från folkskollärarinneseminarium, söker, emedan föräldrahem saknas, tillvidare plats i familj för att mot fritt vivre lenna undervisning eller annat biträde. Vidare meddelar pastor A. F. Runstedt, Vedum. [2059]

Westbergs oöfverträffliga Tvättpulver à 20 öre pr paket hos alla specerihandlare.

Läkareråd.

Nicas. Sjukdomen är redan kronisk och fordrar därför annan behandling än den vanliga, d. v. s. det måste nu användas lokal behandling af de sjuka ställena. Den sjukdom, Ni nämner, behöfver Ni ej frukta, men väl andra följdsjukdomar, för hvilka det ej är lämpligt att här redogöra. I alla händelser bör Ni söka få så noggrann behandling som möjligt.

Elsa. Se svar till Ella i n:r 3.
Mia - skiöld. Tag hvarje kväll under 15-20 minuter ett 45°-52° varmt handbad och in-
gånd därefter kamfersprit.

N-ss. 1) Se svar till Naemi i n:r 6 och n:r 8. 2) Det är möjligt och t. o. m. troligt, att de stå i samband därmed. 3) Nej. 4) Begagna hatt med större brätten. Ingnid ansiktet med litet lanolin ett par, tre gånger dagligen (innan Ni går ut). 5) Nej. 6) Ja.

Nitte. Svaren på förfrågningarna till läkaren kunna blott undantagsvis hinna inflyta i det närmaste numret.

30-åring. Då af ert bref ej framgår, hurudant ert allmänna tillstånd är, ej heller arten af ert maglidande (om t. ex. bleksot är den egentliga orsaken), kunna vi ej tillråda Er någon viss bad- eller brunnst. Mag- och tarmsjukdomar behandlas vid flere af våra svenska kurorter, såsom Porla, Medevi, Bergsholm, Hjo, Marstrand, m. fl.

Eleonor. 1) Drink tre gånger dagligen 50-60 gram (= 1/4 dricksglas) Karlstads järnvatten, hållt utspäddt med dubbla kvantiteten Vichy-vatten. 2) Kan bero antingen på en magkatarr eller en kronisk hals- och svalkatarr. Hvilketdera är fallet, är oss omöjligt att utan vidare upplysningar afgöra.

Stina. Edra frågor kunna vi naturligtvis ej besvara, då vi ej veta, af hvad slag ert öronlidande är. Emellertid tro vi oss kunna säga, att de medel, Ni själf föreslår, ej komma att hafva någon verkan. *D:r - d.*

Frågor.

N:r 578. Vore mycket tacksam, om någon af Iduns läsarinor ville säga mig, hvad som är billigast och vackrast till verandagardiner; den vanliga oblekta domestiken är ej i min smak. Svar emottas med tacksamhet af *Vendela.*

N:r 579. Hvad skall man göra vid »turkiska skärbönor», så att de i kokningen ej förlora sin gröna färg?
Two gamla villrådiga systrar.

N:r 580. Frågas, hvilka kunskaper behöfvas för en kvinna att få inträde vid statens järnvägar såsom bokhållare? Hvilken ålder? Fordras någon särskild kurs? Hvad kostar en sådan, och hvar få genomgå den? Till hvem inlemna ansökan? Tacksam för ett möjligtast skyndsamt svar vore *Zaida.*

N:r 581. Huru länge varar en kurs vid Gymnastiska Centralinstitutet i Stockholm, inom den afdelning som utbildar gymnastiklärarinnor för skolor? Huru mycket kostar en sådan kurs ungefär? Måste man vara af särskildt stark kroppsbyggnad för att med framgång genomgå en dylik kurs? *Ruth.*

N:r 582. Huru skall man få en vacker mörkbrun äkta färg på bomullsgarn?
Sörmländska.

N:r 583. Skulle någon kunna och vilja upplysa om, huru man skall få bort gammalt märkbläck på duktyger, så att ej tyget får illa, vore jag tacksam?
A. N-i.

N:r 584. Är det någon egentlig framtid för en flicka att utbilda sig i bokbinderiyrket? Huru långvarig eller huru dyrt blir en sådan kurs? Hvar kan hon blifva mottagen som elev, frågar *Siri.*

N:r 585. Huru skola myror utrotas från rabatter och fruktträd?
Ebba och Olga.

N:r 586. Mycket tacksam, om någon ville gifva beskrifning på en god efterträtt, som hastigt kunde tillagas och icke för kostbar.
Maria E-.

N:r 587. Hvilket är det bästa och oskadligaste medlet att begagna till tändernas borstning?
Maria E-.

N:r 588. Huru skall man bete sig med ankor, som värpa ägg utan skal?
Dorit.

Svar.

N:r 439. Någon inkomst för en ung landtfru torde kunna erhållas genom odling af trädgårdsfrö, som man i allmänhet får betala dyrt. Spritarter af någon finare sort äro ju lätta att odla; lökfrö torde vara mera inkomstbringande, men svårare att få moget. Lämpligt torde vara att hos fröhandlare göra sig underrättad om vilkor och utsikt till försäljning.

Om medicinalväxter förekomma på orten, kunna äfven sådana samlas och försäljas till apoteken; en bok i ämnet är utgifven med upplysning om lämpliga växter.

Försöka duger.

N:r 473. Plyschmaror blifva vackra, om man har två färger, ljus och mörkt, till dem. Den breda pappstommen beklädes på ena kort- och långsidan med mörk plysch, och har man förut i hörnet sytt en liten bukett i bjärt färg, en fjärl e. d. De båda andra sidorna beklädes med ljus plysch, och i det ljusa hörnet fästes en rosett af band i båda färgerna. Sådana ramar böra stå, ej hänga, och, om så är, då alltid lutande från vägen.
Bissan.

N:r 491. Mathea kan af ofvan nämnda filt få en vacker bordduk, som brukar gå till 7 å 9 kr. Ett snöre rundt om, tofsar i hörnen eller endast fälld, hur man behagar.
Bissan.

Percy F. Luck & C:o
Stockholm.

China Theer.

Congou.		Pris pr kilo
Finest Moning	11: —	
Kungchow	9: 20	
Oonfa	7: 70	
Moning	6: 20	
Kaisow n:r 1	5: 25	
Kaisow n:r 2	4: 30	
Kaisow n:r 3	3: 50	
Congou	2: 80	

Souchong.

Finest Souchong	11: —
Lapseng Souchong	7: —
Souchong n:r 1	5: —
Souchong n:r 2	4: 30

Blom The.

	Pris pr kilo
Finest Blom Pekoe	16: 50
Blom Pekoe n:r 1	9: 70
Blom Pekoe n:r 2	7: 30
Finest Scented Orange Pekoe	7: 80
Hyson (grönt)	6: 20
Scented Orange Pekoe	6: 20
Oolong	5: 25

Indiska Theer.

Finest Assam	11: —
Malty Cachar Pekoe	9: —
Assam	6: 20
Ceylon	6: 75
Darjeeling	4: 80

The-Blandningar.

	Pris pr kilo
Non Plus Ultra	11: —
O. T. D.	8: 50
Czarens	7: 30
Mandarin	6: 40
Stora Moguls	5: 40
Mikadons	4: 50
Kalifens	3: 50
Rehausens, original	7: 10
Rehausens	4: 30
Smulthe	3: 50

Särskildt framhålla vi »Stora Moguls» och »Mikadons» theblandningar à kr. 5: 40 och 4: 50 pr kilo såsom varande mycket passande hushålls the af god kvalitet.

Försändelser till landsorten emot efterkraf eller postförskott. [1645]

Husmödrar!

Försöken *Th. Winborg & Cris* i Stockholm tillverkningar af

- Concentrerad Ättika** på flaskor för utspädning.
- Senap**, blandad efter engelsk och franskt smak, flere sorter.
- Biffstekssås.**
- Soja.**
- Malda kryddor** (garanteras oblandade) på bleckdosor med genomborrad lock.

Bordsalt i paket om 425 gram (= 1 skålp.) flere gånger prisbelönade och fullt jämförliga med de bästa utländska fabriker. Tillhandahållas hos Hrr specerihandlare. [1339]

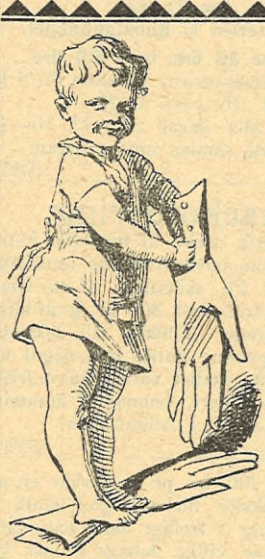
Ressällskap.

En ung, musik. flicka, 25 år, med utm. helsa — goda kunskaper — känner engelska, franska o. tyska språken, hvilket sen. hon talar — önsk. resa för att vid. utbilda sig, men sakn. tyvärr pengar. Ett gladt o. uppriskande humör är hennes enda kapital. Näväl, med detta erbjuder sig ifrågav. person som sällsk. åt den dam med tillgång på pengar, som önsk. tillbringa sommaren på resor. Sänd svar i biljett märkt »Enkla vanor», Iduns red., Sthlm. [2061]

En ung flicka önskar under juli och augusti månader komma i en god familj på landet eller vid badort. Den sökande är van vid inomhus förekommmande göromål, sömnad o. minderåriga barns undervisn. Svar till »A. L. C.», Iduns byrå, Stockholm. [2055]

En 20-årig flicka utan föräldrahem önskar pl. sig i bokföring, skriver vacker s., kan underv. nybörjare i musik samt är villig deltaga i öfriga inomhus föref. göromål. Flickan har behof af ett vänligt hem. Pret. eljes små eller inga. Någon betaln. kan för första året lemnas. Svar till »Ordentlig», Iduns byrå, Sthlm. [2036]

En ung musikalisk flicka önskar komma till en äldre dam eller liten familj i Stockholm, där hon kan göra nytta. Svar till »Z.» Alingsås p. r. [2048]

HANDSKAR

köpas billigast i **Carl Malmbergs** välrenommerade **HANDSK-AFFÄRER.**

För handskaernes hållbarhet ansvaras. **Glacé-, kul 4 knapp., breda silkes-sömmar** kr. 1: 50
D:o d:o 5 snörknäppen d:o kr. 2 å 2: 50
D:o d:o 6 knapps Mousquetaires » 2 å 2: 50
samt alla slag, såväl eleganta som enklare, **Glacé- och Gants de Suèdes** från 2 till 20 knappar.

Rekvitioner från landsorten mot efterkraf. **BUIKER:**
45 Vesterlånggatan 45, Telef. 7 24.
5 Sturegatan 5, Telef. 7 22.
24 Södermalmstorg 24.
[1717] **Carl Malmberg.**

Gymnast.

En kvinnlig gymnast söker verksamhet under sommarmånaderna. Närmare upplysningar lemnas af professor Ribbing, adr. Lund. [2054]

Pigtr., nitisk lärarinna söker plats i godt hem. Underv. i alla vanl. skoläm., språk, musik o. handarbeten. Godhetsfullt svar till »Flärdfri 26», Iduns byrå, Sthlm. [2027]

Ung, anspråkslös flicka, van vid arbete, önsk. komma i en bättre fam. för att inhemta kunskap i hushållsgöromål. Villig betala någon afgift. Svar med pris till »Nyttig», Eksjö, p. r. [2060]

För stora och små, gamla och unga. En ung, glad, musikal. flicka af god fam. önsk. under som.-ferierna mot fritt vivre kom. till någ. finare fam. på landet för att delt. i hush.-göromål. Kunnig i finare och gröfre handarb. och underv. i vanl. skoläm., musik. Är äfv. villig att medfölja något ensamt fruntimmer till badort som hjälp och sällskap. Sv. till »Gurli 4711». Iduns byrå. Obs. fina rekommendationer. [2047]

Om en aktad familj önskar en ung, anspråkslös, särd. musik. flicka som sällskap och hjälp, emottas svar samt lönevillkor till »Bertha», Kalmar, p. r. [2044]

Plats sökes nu eller till hösten i hushåll af en arbetssam och enkel flicka, kunnig i hvarjehanda inom ett hem förefallande göromål. På lön fästes minst afseende, endast verksamhet erhålles. Rek. finnes. Svar till »H—a 19». Iduns byrå. [2049]

En ung flicka önskar plats i en enkel familj på landet att lära sig hushållsgöromål och bitr. med sömnad. Om så önsk., erläggas 100 kr. pr år. Adr. fru rektorsk. Amelie Sidwall, Hudiksvall. [2052]

DIVERSE.

Doktor A. Afzelius, Lilla Vattugatan 24, praktiserar under sommaren vid Hjo Vattenkuranstalt. [1941]

D:r OTTO SANDBERG praktiserar under sommaren (15 juni—1 sept.) i Marstrand. [1764]

D:r GUSTAF LAMM, 31 Klarabergsgatan 31, 1 tr. u. Hvardagar 12—2, Helgdagar 10—11. Invärtes och Ögonsjukdomar. [2014]

Nr 497. Bästa sättet att tvätta »Jägerplagg» skall vara att i 4 timmar lägga dem i 38 gr. varmt vatten med en matsked ammoniak för hvarje kauna vatten. Vid uppdragandet guggar man plaggen på halslinningar o. s. v. samt sköljer dem sedan i 4 vatten, alla af 38 gr. värme.

Tina.
Nr 501. Gustavia erhåller en vacker hörndekoration sålunda. Låt en snickare göra 4-5 hörnhyllor, den ena litet större än den andra, hvilka fästas på väggen med lika mellanrum den största nederst ej allt för högt från golvet. Hyllorna beklädas med filt, som finnes i alla färger, är tre alnar bred och kostar 2.50 à 3 kr. alnen. För kanterna broderas på samma filt en rak remsa eller tre taggar till hvarje hylla som pikerats i kanten. Broderiet utföras med silke och hamburgergarn och sys med korsöm och stickstyggn samt nubbas på hyllorna med gula eller hvita möbelnubb. Ar rummet stort, kan man ha sådana hyllor i två hörn, om det finnes tillräckligt att fylla dem med, och med en solfjäder eller makartbukett öfverst taga de sig mycket bra ut. Jag har köpt filt i HOLLÄNDISKA utstyrelsmagasinet och fått mönster till broderiet i Emil Hagmans Tapissieriaffär, allt i Göteborg. Vill Ni ha endast en hylla, gör den då bra stor och sätt den ej för högt som allmänna bruket är, utan så att man ser, hvad som finnes på den. Den gör sålunda mera effekt.

Bissan.
Nr 514. De s. k. amerikanska köttkvarnarna, där köttet pressas genom en hjälplåt, anses af järnhandlande för de bästa i hushåll. I de andra med knifvar går dessa lätt sönder och äro svåra och dyra att få lagade, isynnerhet i landsorten.

Bissan.
Nr 516. Den finaste och af alla för sin mildhet mest omtyckta parfym är pulveriserad violrot. Den lägges i små tunna sidenpåsar emellan linne, handskar, papper etc. och finnes på alla apotek.
Bissan.
Nr 518. Om »Blomstervän» uppger sin adress, så kommer »den vandrande juden» från Malmö.

Nr 529. Edla N. Bästa gödningsmedel för blommor anser jag nedanstående vara. Lägga i en påse ungefär 1/2 träkol, 1/2 höns-gödsel och 1/2 sot, ställ påsen i en fjärding och häll vatten därpå. Efter några dagar kan man vattna därmed, och har det en sådan kraftig verkan, att bladen redan efter en gång bli grönnare. Heliotroper kunna vattnas hvarje dag därmed, men de öfriga endast ett par gånger i veckan.
Bästa medel mot spruckna händer är lanolin.

Breflåda.

Dorothea N. Då ryska konsulatet härstades redan träd i spetsen för insamlingen till Rolas fränder, anse vi ej lämpligt anordna någon extra dylik, utan ha ditsammastades öfversändt de ingångna kr. 3.10.

H. —sl— m. fl. insänder af poem med anledning af kapten Rollas död svaras, att vi anse den sorgliga saken vara tillräckligt behandlad i öfriga tidningar, så att intet skal finnes nu vidare orda om den.

Viola. Bryggargatan 6, 2 tr., alla hvardagar 12-2.

Alpha. Ett dylikt referat lämpar sig ej för Idun.

A. Fl-d D. Vi motse med nöje bidrag från er hand ang. engelska kvinnoförhållanden, som kunna vara af intresse för våra läsarinor.

And. Se. Norberg. Dragnigen i Odelmarks konstlotteri försiggick i början af maj.

Norrlandska. Till frkn A. Hylén, Humlegårdsgatan 10.

Bergsgubbe. Denna anordning skulle möta öfvervinneliga praktiska svårigheter.

Reseda. a) Ja. b) Ja, båda delarne efter behag. c) För sådana fall bäst ha några namn i reserv.

Prenumerant. De tre första kvartalen för 1889 finnas att få till 3 kr. med undantag af numren 7 och 9, som äro alldeles utgångna.

En blifvande annonsör. Endast erfordrigt porto.

Alb. O. — Hamburg. Priset för Idun med Modetidning jämte porto är för halft år kr. 4.85. De omskrifna sidorna kunna ej ansåsfas; de innehåll för öfrigt endast annonser, som uteslutas, då dessa nummer måste omtryckas.

J. E. Ydström, Ulfsbäck, som insändt kr. 2.30 för erhållande af Skandinavisk Modetidning, torde benäget uppgifva postadress, hvarjämte ytterligare 30 öre till porto böra insändas.

Valfrådig. Uppgif adress, skola upplysningar lemnas.

Innehållsförteckning.

Thora Kulle; af Earl Benson. (Med porträtt.) — Annabel Lee; dikt af Edgar Allan Poe, öfvers. af Birger Möller. — Barnens plantskola; af En moder. — Iduns skollofskoloni. — Indirekte; af A. V. — Nils Ingridsson (Forts. och slut). — Ur de svenska skaldernas kvinnogalleri; för Idun af Birger Schöldström. — I. Hvem var Kellgrens »Christina»? — »När syrenerna blommar»; skiss af Sune Polke-son (Forts. o. slut). — Teater och musik. — Striden om hjärtan; ur ett kvinnolifs historia, af Johan Nordling (Forts.). — Tillkännagifvande.

Förslag till matordning för veckan 16-23 juni. — Soppor. — Toaletten. — Handarbeten. — Syltning. — Inläggningar. — Mellanrätter. — Efterätter. — Hvarjehanda. — Läkareråd. — Frågor. — Svar. — Breflåda.

Svea Mineralvattenfabrik

23 Bergsgatan 23
STOCKHOLM

rekommenderar ärade läsare af tidningen Idun sina tillverkningar af alla sorters
**Läskevatten jämte brygdt och kolsyradt Sockerdricka,
Champagnedricka, Champagnelemonad,
Hallon- och Fruktlemonad.**

Belltelef. 1197. Order pr post eller telefon expedieras omgående. Allm. telef. 64 77.
Tillverkningen kontrolleras af Professor Severin Jolin. [1727]

Doktor Carl Flensburg

33 Drottninggatan 33.
Hvardagar 1/2-1/24. Helgdagar 10-11.
Behandlar företrädesvis **Barnsjukdomar.** [1343]

Panorama international,

Hamngatan 18 B, 1 tr. upp.
(bredvid Svea-Salen)

Från och med den 15 till och med den 21 juni:

I:sta serien af Konstantinopel.

Entré 30 öre, barn 20 öre.
Abonnementskort, gällande för 8 besök, kr. 1: 75, barn 1: 20.
Öppet alla dagar från kl. 10-10.
Hvarje söndag nytt program. [1357]

Inackordering.

I skogrik trakt af Småland kunna flickor, som önska inhemta kunskap i allt hvad till skötandet af ett landt-hushåll hörer, mot 300 kr. pr år blifva inackorderade. Tillfälle till lektioner i pianospelning finnes mot något förhöjd afgift. Stället naturskönt o. friskt. Närmare under. lemnas af komminister A. Lindell i Allgutsboda. (G. 3555) [2062]

E mot 200 kr. pr år önskar en an-språklös flicka af god familj inackordering i trefligt hem, naturskönt beläget, är villig deltaga i husl. syslor. Svar till »C. 27», Göteborgsp. annonskontor. [2051]

Två unga flickor önska under sommarmån. blifva inack. i en bildad, trefl. fam. på landet, där umgänge finnes, för att grundligt lära hushåll. Svar t. »Elma», Iduns byrå. [2057]

Inackordering önsk. under juli månad i en vänl. o. glad fam., i (barr-)skogs-trakt. Svar med uppgift å pris m. m. sändes snarast möjligt till fröken E. Svenson, Säbygatan 12, Landskrona. [2058]

2 unga flickor, som vilja dela rum, önska under juli—augusti inackor-dering i god familj vid saltsjön, 1/2 timmas ångbåtsfärd från Stockholm. Svar märkt »Kontorister» inlemnas å Iduns byrå, Stockholm. [2029]

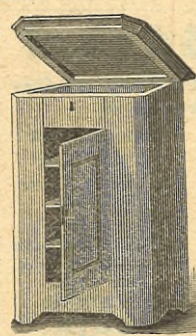
Vid Ulricehamns Sanatorium mot-tagas inackorderingar i enskild villa hos fru B. Freding. [1959]

Bort med liktornarne! Deletor.

Ett nytt, osvikligt, smärtfritt liktornsmiddel (bättre än Colloidin och alla andra liktornsmiddel) borttager fullkomligt liktornar med roten inom kortaste tid. Inlagd i eleganta kartonger har Deletor den stora fördelen framför alla dylika medel, att man ständigt bär det på sig. Hvar och en som har liktornar skall skatta sig lycklig efter att hafva använt Deletor. Hvarje kartong kostar 1 kr., som insändes som postanvisning eller i sparmärken. Post- o. telegrafadress »Deletor», Upsala, Vaksalatorg 27 och Göteborg, Magasinskvartret 1 & 2. [1340]

Sex för femton!

Till det otroligt billiga priset 2,50 säljer jag, när minst 1/2 dussin tages, en ny sorts hemstickade extra prima Trikotkläder för 3-7 års gossar. Som antagligen ett mycket stort antal beställningar kommer att ingå, förbehåller jag mig 14 dagars leveranstid.
A. Williamson, Vesterlångg. 57, 1 tr. [1936] Stockholm.

Isskåp,
bästa sorter,
ytterst billiga
i

Wilh. Tibblins
Järnaffär,
Drottninggatan 77
Stockholm. [2031]

GUSTAF HOLMBLOM
KAPP-FABRIK

38 Vesterlånggatan 38
Nedra botten, 1 o. 2 tr. upp. [1352]

Svenska
Järnsängsfabriken
50 Regeringsgatan 50.
Allm. Tel. 46 47. [1723]

Pianinos, Flyglar & Orgel- harmonium

från de bästa svenska och utländska fabriker.
Största lager! Billigaste priser!
Fullkomlig garanti! Liberala betaltningvillkor!
OBS! Äldre instrument tagas i utbyte.

J. LUDVIG OHLSON,
Stockholm.
16 Regeringsgatan 16. [1423]

Sophia-Hemmet.

Se den större annonsen i nr 3 för i år [1434]

Vid kinkiga tillfällen

kan man godt reda sig, bara man har Praktiken tillhands. Se här Praktiken innehåll:

Järnvägs-, post-, o. telegrafunder-rättelser, meterförvandling o. pris-jämförelse, ränte- o. provisionsuträk-ning, mynttabell öfver olika länders tid, ordförkortn., om brefskrifn., div. under-rättelser o. allmännyttiga råd m. m. Insänd 1 kr. i frim., så erh. fraktrf. 4 ex. af denna nyttiga o. prydl. bok.
J. Mart. Abrahamsson
Falkenberg.
(Nord. A.-B. Göt. 3609x2) [2029]

På Em. Girons förlag:

Godtköpsupplaga.

Kok-Konsten

af Ch. Em. Hagdahl, med. doktor.

Ny omarbetad upplaga.

Omkr. 3,000 matrecept och 300 afbildningar.

Femte häftet å 60 öre.

Innehåll: Fiskrätter. [2053]
(G. 17976)

Oumbärligt i hvarje hushåll!

Den allra nyaste Konserveringsbo-ken, innehållande 74 på mängång erfarenhet grundade anvisningar att konservera kött, fisk, krafter, grönsaker, frukt, bär m. m., m. m.

Praktiskt, tillförligt och billigt!
Mot postförskott eller insändande af 1: 50 i frimärken erhålles boken från »Stina G.», Åttersta. [2028]

2 st. vagnshästar,

eleganta, felfria, vallackar, fux o. brun, 4 år, 3/4 engelskt fullblod; pris 1200 kr. par. Böra äfven passa till dame-ridhästar. Närmare från Bjerbolunds gård och Røyle. [2056]

Träsnideri.

Träarbeten med uppritade mönster, om så önskas, för snidning och skulpturjárn till billigaste priser lemnas mot efterkraf af fröken Jenny Sjögren, Vexjö. [2045]

Oumbärlig möbel i hvarje hem, speci-elt under sommarmånaderna, är
Hjalmar Peterson & C:nis

Nya Fällstol,

som äfven kan begagnas som *Fåtölj, Chäslong och Säng*, och som erhålles fraktfritt mot 10 kr. järnvägsefterkraf från Hjalmar Peterson & C:nis Bokhandel, Karlstad. Till förekom-mande af förvecklingar är vår *Nya Fällstol* alltid stämplad på de båda kortstyckena, som uppbara armstöden, med vår firma Hjalmar Peterson & C:ni, Karlstad. [2023]

Iduns Uträttningsbyrå

ombesörjer genom fullt kompetenta personer uppköp i alla möjliga branscher gratis åt Iduns abonnenter och för uppdrag åt andra mot en obetydlig ersättning. Alla saker skickas mot efterkrav och få, när varans art sådant medgifver, returneras (dock genast) mot fraktkostnaden. Dubbelt porto torde medsändas. [1849]

Billigast af alla.

För en ny konkursmassas räkning realiseras:

1,000 st. Celuloidkragar	>	>	0,60	>	0,25
2,000 par Damstrumpor	>	>		>	0,30
1,700 st. Barnkofor					
hemstickade	>	>	4,50	>	2,50
1,450 » hellylle-Tricot kläder 3-9 år	>	>	7,-	>	3,75
2,000 » ext. r:a Damkofor, hemst.	>	>	9,50	>	5,-
1,600 » ext. r:a Mansrockar hemstickade	>	>	10,-	>	5,50
600 » Germania d:o hemstickade	>	>	6,-	>	3,75
1,200 » Extra r:a damvästar, hemst.	>	>	4,50	>	2,50
600 par halfylle Diagonalbyxor	>	>		>	2,75
400 » hellylle-Chewiotbyxor, Norrk.	>	>		>	4,50
1,000 m. korderoj dubb. br. hellylle	>	>	7,-	>	4,20
8,000 » fin-fint klädningst.	>	>	0,80	>	0,63
2,000 » halfylle diagonal (det starkaste byxtyg som finnes) i endast moderna mönster	>	>		>	0,95
2,000 st. Stanleys-Skjortor (dessa äro de finaste och mest praktiska sommaren 1890 kommer att bjuda på i skjortväg)	>	>		>	2,-
200 dussin näsdukar	>	>		>	1,50
400 par Kronkorderoj-byxor	>	>		>	2,75
900 meter Kronkorderoj	>	>		>	0,90
1,800 st. hemstickade Tricotkläder 3-6 år (ny sort)	>	>		>	2,50
1,100 » Imit. Jäger-Tröjor till 1,10, 1,25	>	>		>	1,50
1,400 par » Jäger-Kalsonger 1,10, 1,25	>	>		>	1,50
2,000 st. Extra r:a hemväfda Förklädstyg	>	>		>	0,50
600 dus. r:a hellylle Téservetter med röd bård och frans	>	>		>	2,50
200 » Hemväfda ext. r:a fällade Borås-Näsdukar coul.	>	>		>	2,25
1,700 st. Extra fina hemstickade Flick-Klädningar 3-6 år	>	>		>	3,50

Profver endast då 20 öre bifogas.

A. Villiamsson, Stockholm.

Vesterlånggatan 57, 1 tr. upp.

[2018]

Solida Möbler.

Stora lager.

Bättre o. enklare. Billigt pris. Äfven mot afbetalning.

Malmiskilnadsgatan 46

7 Oxtorgsgatan 7
A. Lagerberg

Egen tillverkning.

För hållbarhet ansvarar.

[2033]

SVARTVIKS

Stärkelse,

svenskt fabrikat, gifver linnet, utan att förstöra det, en bländande hvit färg. Till salu hos alla speci-handlande i riket. [1487]

Glöm ej bort,

att O. Williamson, Borås, säljer prima hellylle marinblå Gosstricotkostymer från 3 till 10 års för 3:75. Priskurant å yllevaror sändes franko.

Stora mansvästar

med ärnar till 3:50 pr st. [1573] O. WILLIAMSON, Borås.

Praktisk Konstväfnadsskola, 37 Norrlandsgatan 37.

Undertecknad, som i 12 år förestått Elfsborgs läns Väf- o. Slöjdskola, meddelar undervisning uti alla sorters konstväfnader och enklare väfnader. Elever, som önska deltaga i undervisningen, torde anmäla sig i skolans lokal. Väfstolar med tillbehör anskaffas. Beställningar af alla sorters Konstväfnader emottagas och utföras noggrant till billigt pris. Diverse Konstväfnader, såsom Portierer o. Gardiner af ylle o. bomull, Borddukar, Serveringsdukar, Parad- o. Badhanddukar, Kuddar, Förkläden, Flossa o. Kiddermönster samt enklare Mattor jämte Gardiner m. m., passande för sommarnöjen, finnas till salu. [1654]

Johanna Brunsson.

Hjo Vattenkuranstalt.

Saison 1 juni-1 september.

Synnerligen sund och naturskön belägenhet i medelpunkten af den s. k. Guldkroken och i omedelbar närhet till staden Hjo; ljusa, rymliga och bekväma badlokaler, alla inomhus brukliga badformer, utmärkta fallbarrsbad af dagligen på stället beredt destillat, gyttebad i förening med massage, elektriska bad; servering af mineralvatten, naturliga och artificiella; magsköljning, dietkurer; elektricitet, massage och sjukgymnastik.

Särskildt Kallvattenbadhus i Veftern, beryktad för sitt klara och genomskinliga vatten.

Kurorten lämpar sig företrädesvis för behandling af reumatiska muskel- och ledaffektioner, gikt, blodbrist och nervsvaghet, scrophulos, mag- och tarmsjukdomar, hudsjukdomar och specifika lidanden samt är i öfrigt en synnerligen lämplig och behaglig rekreationsort.

Lätta kommunikationer flere gånger dagligen genom järnväg och ångbåtar. Billiga kurafgifter o. lefnadsvilkor i öfrigt; tillfälle till inackordering i familj. God restauration. Komfort. o. välbelägna Villor, endast afsedda för kurgäster. Intendent och badläkare: Dr Arvid Axelius. Medicinska förfrågningar besvaras af intendenten (adress till 1 juni, Stockholm); öfriga upplysningar lemnas och rumbeställningar utföras af kamrer Erik Gallander, Hjo, som jämväl efter begäran portofritt öfersänder program. (G. 14015) [1758]

Kronor 40,000, 25,000, 15,000, 10,000, 5,000 m. fl.

större belopp kunna vinnas genom köp af

Teater-Premie-Obligationer

på Vexelkontoret, Skeppsbron 36, Stockholm.

Pris pr kontant 28 kronor.

Obligationerna säljas äfven på månatliga afbetalningar på följ. vilkor: En Obligation erhålles mot 13 inbetalningar af kr. 2: 60 i mån.; Två Obligationer mot 13 inbetaln. af kr. 5 i mån.; Fem Obligationer mot 16 inbetaln. af kr. 10 i mån.

Tvåne utlottningar årligen: den 1 november och den 1 maj. Fullständig beskrifning sändes mot 10-öres porto.

Hvarje obligation skall ovilkorligen före utlottningstidens slut utfalla med vinst från kr. 30 till kr. 40,000.

[1511]

Vexelkontoret, Skeppsbron 36, Stockholm.

1890 års

Frö-priskurant

utdelas gratis, sändes franko. SVENSONS Fröhandel

Lilla Nygatan 17, Stockholm. [1897]

Henrik Gahns Victoria-Tvål,

fin antiseptisk toalett tvål,

innehåller välgörande beståndsdelar, har stor läkande kraft för reformar, sårnar, sprickor, hudklåda o. d. och är särdeles att rekommendera för känslig och ömtålig hud. Säljes i väl försedda detaljaffärer.

Hvarje tvål är stämplad med vidstående fabriksmärke.

[1642]

Rekvirera gratisprofver å Papper och Kuvert fr. HJALMAR PETERSSON & C: i, Pappersaffär i parti och minut, Karlstad. (G. 17472) [2006]

Anna Högman

rekommenderar sitt rikhaltiga

modevarulager.

Order mottages pr telegraf, post och telefon och expedieras skyndsamt.

Vesterlånggatan 54

Allm. telefon 24 59.

Linnégatan 6,

Allm. telefon 60 89.

[1905]

Fysiologiska skodon

för damer, herrar och barn tillverkas hos undertecknad till moderata priser.

Personer, som hafva ömtåliga eller förstörda fötter, kunna hos mig få skodon, som passa väl och äro bekväma att gå med.

Högaktningsfullt [1795]

C. NILSSON, Drottninggatan 100.

Allm. telefon 55 32.

Allm. telefon 55 32.

Bärviner, Bärsafter och Ättika

af Liljeholmens Vinfabriks

prisbelönda tillverkningar försäljas hos hrr speci-handlande. Se Idun för fredagen den 25 april.

Viner och safter försäljas på hel- och halbuteljer, tredubbel ättiksprit på större flaskor, alla försedda med etiketter, innehållande fabriksens namn. [1896]

Sparsamma Fruar.

Gammalt ylle och ull emottages dagligen till spånad; väfning af tyger, schalar, filter m. m.

OBS. Hvar och en får slitt ylle tillbaka i form af garn eller väfnader.

OBS. Nedsatt spånadsafgift.

OBS. Ett parti schalar realiseras från 5 kr.

OBS. Ett parti filter realiseras från 5,75.

Telefon 26 53.

Hildur Andersson, född Sundeman.

[1861] 12 Klara Norra Kyrkogata 12.

27 december

är 3:dje dragningen i Kulturhistoriska Föreningens lotteri

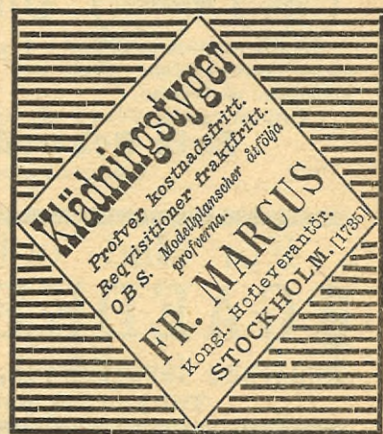
på konst-, industri- och slöjdföremål. Lotteriet omfattar 10,000 vinster, värda 175,000 kr., och med hufvudvinster af 2,500, 2,000, 1,500 och 1,000 kr. värde. Lottsedlar till 2 och 3 kr. säljas i alla boklädare. [1989]

Ännu

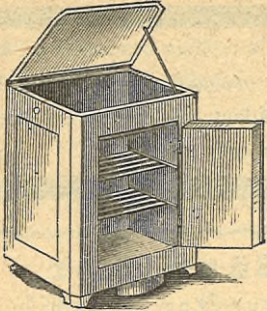
finnas några få permar kvar till Idun 1889, dels i rött och guld, dels i blått och guld. Priset är endast 1 kr. 25 öre,

som torde insändas i förskott medels postanvisning eller i sparmärken (ej frimärken!) För porto tillkomma 30 öre.

[1859] Iduns Expedition.

Isskåp,

Trädgårdsmöbler, Gräsklippare,
stort sorteradt lager
till moderata priser.

Julius Slöör's Redskapshandel

Stockholm, Carl Johans torg.

A. LAMBERGS KAPPMAGASINER

29 & 44 Vesterlånggatan 29 & 44
STOCKHOLM.

erbjuda största, modernaste sortiment af såväl enklare som eleganta

DAMKAPPOR

till lägsta priser. [1966]

Alla från vårsäsongen kvarvarande

Snörmakerier

slutsäljas under juni månad med stor rabatt hos

3 TH. KARLSSON & Co, 3
Regeringsgatan [2034]

Gosskläder,

väl gjorda o. af goda tyger, finnas ständigt på lager.

Beställningar utföras med största noggrannhet.

☞ Kläder för nattvårdsynglingar finnas på lager.

Allt till ytterst billiga pris.

CARLHOLM & SÖDERQVIST

2 A Trångsund 2 A.

☞ Fru Ellen Möllers Praktiska Hushålls-skola ☞

i Sköfde för unga flickor öppnas den 15 augusti 1890.

Skolan, afsedd för unga flickor från 16 till omkring 25 års ålder, har till sin uppgift att bilda de unga till praktiskt dugliga husmodrar i egna eller andras hem; undervisning meddelas i alla göromål, som höra till ett väl ordnat hushåll, samt i sömnad, väfnad, knyppling och träsnideri m. m. af därtill skickliga lärarinnor. Kursen, som är ettårig, räknas från den 15 jan. till den 15 juni och från den 15 aug. till den 15 dec.

Priset pr år 600 kr. Prospekt sändes på begäran. Referenser i Göteborg: fru C. L. Berggren, Vestra Hamngatan 5, fru Peder Wærn, Föreningsgatan 19. I Stockholm: fru Julie Gleerup, Sturegatan 17. I Jönköping: fru Sofie Björkman, Rustorp. I Malmö: fru Magnus v. Essen.

Anmälningar torde insändas under adress fru Ellen Möller, Kungsportsavenyen 21, Göteborg. [1847]

Seidel & Naumanns Bicyklar och Tricyklar.

I god konstruktion, solidité, elegans och lättgående oöfverträffade. Öfver 200 maskiner på lager i Malmö. Illustrerad priskurant på begäran.

Driftiga agenter sökas i alla städer samt på andra större platser.

Erik Schweder & Co, Malmö.

[1662] Generalagenter för Sverige. (G. 13375)

För Bad- och Sommargäster.

GAEDKE'S CACAO,

damernas favoritdryck, är renast o. helsosammast.

Till salu hos Herrar Specerihandlande. [1888]

SUCHARD.

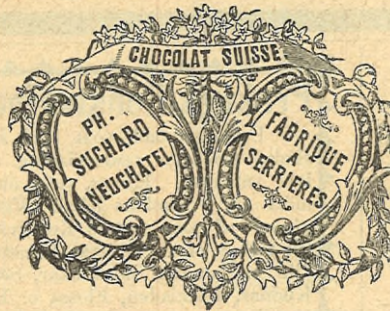
20 Guld- och Silfvermedaljer. Suchard's Chocolad.

Erkändt utmärkt kvalitet.

Samtliga Suchard's Chocolader äro garanterade ren Cacao och socker utan tillsats.

Suchard's Praliner, Gianduja, Noisettes, Nougatines och andra dessertchocolader rekommenderas.

Ärade konsumenter meddelas, att fordna paket, Pure Pâte, osockrad chokolad med blå etikett, numera säljas i kiloförpackning med rödruttigt omslag, bärande fabriksmärket. Detaljpriset pr $\frac{1}{2}$ - och $\frac{1}{4}$ -kilokaka är 50 öre och 1 kr. Kvaliteten har ej undergått någon förändring. [1842]

Fabriksmärke.

SUCHARD.

Tjulander & Co,

Allm. Tel. 50 89 Vinhandel, Allm. Tel. 50 89.

55 Drottninggatan 55,

rekommenderar sitt välsorterade lager af endast äkta utländska Viner och Spirituosa. Särskildt framhålles: Finare Champ.-Cognac från de förnämsta firmor, flere år här i lagret. Bordeaux-viner af välkända firmor, hvitt Portvin, särdeles omtyckt, Martinique- och Holländska Likörer, många år här lagrade, samt vår välkända Funsch, gammal och god, till flere priser, enligt priskurant, som sändes på begäran. [1759]

Nilsson & Dahlbeck

Lager af

Gosskläder.

STOCKHOLM

38 Regeringsgatan 38 [1699]

Hamburger-Bryggeriet

Kongl. Hofleverantör.

Pilsener-Bier

till 10 kronor pr 100/2-buteljer rekommenderas.

[2046]

Telefon: Allmänna 44 19. Bell 8 54.

På Wilhelm Billes förlag:

Huru mannen fria.

Den ödesdigra frågan med dess svar
af Agnes Stevens.

Pris 2: 25. [1736]

Skodon,

svenska och
välgjorda

för

herrar, damer
och barn.

Stort urval af
Tofflor, Balskor.

Beställningar och reparationer utföras skyndsamt. — Moderata priser. Reelt bemötande.

A. Nordfors,

46 Regeringsgatan 46.

[1694]

Strumpor,

bomulls-, kulörta,
för barn och äldre.

För sommaren framhålles särskildt

kulörta

hellylle, tunna

Dam-Strumpor

à 1: 35 pr par.

Ordres från landsorten utföras
omgående.

K. M. LUNDBERGS

Bosättningsmagasin

7 Storkyrkobrinken 7.

[2041]